

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 183.

V Ljubljani, v soboto 11. avgusta 1900.

Letnik XXVIII.

Zgodovinski kozli dr. Slanca.

V kulturnem boju, katerega bijejo liberalci proti katoliški cerkvi na Kranjskem, je posebno znamenito to, da si upa dr. Slanc, duša liberalno luteranske klike, mašiti v pre dale »Slov. Naroda« in »Rodoljuba« gorostasne neumnosti in pitati liberalno svojo čredo z dokazi kolosalne svoje nevednosti. V sovraštvo do katoliške cerkve se poslužuje dr. Slanc posebno rad naše domače zgodovine in hoče z njeno pomočjo uničiti kato-čanstvo. Vsak prvošolec pa pozna boljše našo zgodovino, kakor ta novomeški advo- kat. Lahko rečemo, da je bil zadnji menih »temnega« srednjega veka v njej bolje pod- kovan, kakor je ta prva korifeja liberalne učenosti. Čudom se čudimo, da prof. Rutar in drugi liberalni zgodovinarji, ki se podé okoli »Narodne tiskarne«, že ne opozorijo Tavčarja in Malovrha, kako neusmiljeno bla- muje dr. Slanc s svojimi zgodovinskimi kozli vso stranko. Prav to pa daje znak vsi napredni stranki in njeni inteligentnosti. Za danes naj omenimo le nekatere zgodovinske kozle, katere je Slanc nastreljal v predve- rajšnjem članku »Slov. Naroda«.

1. Slanc piše, da je oglejski pa- trijarh Berthold podaril črnomaljski okraj vitezom nemškega reda in da so si ti vitezi za germanizacijo okraja pridobili ve- like zasluge. — Zgodovina pa pravi, da je dne 16. januarja leta 1268 koroški vojvoda Ulrik III. podelil črnomaljski okraj nemškemu redu v Ljubljani in mu obljubil, da ga bode ščitil. (Glej listino Schumi U. B. I. str. 27.) Istina je, da so vitezi nem-škega reda pomagali nemčiti Slovence dru- god, ravno na Črnomaljskem si pa v tem oziru niso pridobili nobenih »zaslug«.

2. Slanc piše: »Kar smo tedaj (Slo- venci) naroda izgubili, vršilo se je v časih oglejskih patrijarhov.« Zgodovinska resnica pa je, da oglejski patrijarhi niso imeli na- mena, potujčevati Slovence, ampak so še celo porabljali svoj vpliv za vzdrževanje Slo- venstva. Tu navajamo v dokaz najboljšo delo o avstrijski zgodovini (katere knjiga je

dr. Slancu seveda španska vas), namreč: Dr. Arnold Luschin von Ebengreuth: Oester- reichische Reichsgeschichte (1896). V tej knjigi piše na str. 52 vseučiliški profesor dr. Luschin, ki ni klerikalec, to le: »Die Ent- scheidung, die Karl der Grosse am 14. Juni 811 in der Pfalz zu Aachen traf, hat die Metropolitansprengel von Salzburg und Aquileja auf viele Jahrhunderte hinaus abge- grenzt und ist eine der Ursachen, denen das Slaventhum in den Alpenlän- dern seine Erhaltung verdankt. Das Patriarchat Aquileja begann seinen Ein- fluss für die Erhaltung des Slaventhums in den österreichischen Alpenlän- dern einzusetzen, so wie es aus deutschen Händen endgiltig an die Romanen überge- gangen war, weil man der Slaven als Schutzdamm gegen das gefürch- tete Deutschthum bedurfte. Vgl. auch Kämmer, I. 269.«

3. Slanc: »V 12. stoletju so se naselili pri nas v Zajčkem samostanu in v Bistri ci- stercijanci.« — Resnica pa je, da so se na- selili menihi še le sredi 13. stoletja in da bistrski menihi (kakor tudi v zajčkem samo- stanu) niso bili cistercijanci, ampak kartuzi- janci. (Prim. Milkowicz: Die Klöster in Krain.)

4. Slanc: »Oglej in potem Benetke so bile tem (kranjskim) menihom shajališča.« — Resnica pa je, da kranjski menihi v Ogleju in Benetkah niso imeli ničesar opravi- ti. V Ogleju ne, ker je že patrijarh Ber- told leta 1236, tedaj pred ustanovitvijo na- ših samostanov, prenesel patrijarški sedež iz Ogleja v Videm, v Benetkah ne, ker s pa- trijarhatom v Benetkah sploh niso imeli naši menihi nikdar dotike.

5. Slanc: »V 16. stoletju, v dobi lute- ranske reformacije na Slovenskem, so po teh samostanih živeli prav svobodno.« — Da, svobodno, ker je tudi nekatere samostane bil okužil duh časa. Ko bi dandanes v kak- šnem samostanu po Lutrovo živeli, bi »Na- rod« pisal: žive škandalozno! Sicer so pa tudi pošteni samostani tačas bili gmotno propadli, ker so jim luteranski vitezi kot do-

bri zaščitniki »svobodno« uzimali posestva in jih rabili v svojo korist.

6. Slanc: »Primož Trubar in njegovi sodrugi so učili te menihe slovenščine.« — Resnica pa je, da Trubar in sodrugi v sa- mostanih niso nikjer učili ničesar osebno, s pismi pa slovenščine niso mogli učiti, ker so vsa pisma ti hvaljeni narodnjaki pisali v nemščini. Njihove luteranske knjige so bile pa menihom in katoliškim duhovnom pre- povedane in ti so jih le redko jemali v roke, ako so dobili dovoljenje.

7. Slanc trdi, da v samostanih, ko jih je razgnal cesar Jožef, niso našli dosti knjig, slovenske celo nobene. — Zgodovina pa pravi, da so samo v bistrskem samostanu našli 3971 knjig in da so bile vmes slovenske in hrvatske z latinico in glagolico pisane knjige. Slančevo trditev deva na laž zapisnik knjig v ljubljanski licejski knjižnici. Milko- wicz pravi: »Ta bogata knjižnica je dobila svoje zaklade iz odpravljenih kranjskih samo- stanov.«

8. Slanc: »Kdor se za te prednike na- ših slovenskih katoliških duhovnikov za- nima in hoče izvedeti škandalozno kroniko naših farovžev istega časa, naj bere zapis- nike tedanjih deželnih zborov v Gradcu, Ljubljani in Celovcu. Kakor orjaki gledajo iz te neuke, neomikane farovške družbe Primož Trubar, Dalmatin, Krel!« — Slanc govori, kakor da je on že vse te zapisnike preštudiral, v resnici pa še nobenega videl ni in bi tudi nobenega, ko bi ga videl, brati ne znal. Sicer pa v onih zapisnikih o škan- dalozni kroniki farovžev ni govora, ondi stoji zabeleženo le to, da je naša uboga de- žela mnogo morala plačevati za pankerte Slančevih »orjakov« Primoža Trubarja in drugih.

9. Slanc pravi, da so od l. 1525—1630 bili ljubljanski škofje (razen Hrena) Nemci, mevrže prve vrste, in da so jih tedanji gra- ščaki in meščani z mokro cunj pogнали v Gornji Grad, kjer so se lepo zabavali sredi viharjih turških bojev in luteranizma.

Resnica pa je, da je bil prvi škof te dobe, Ravbar, pravi poveljnik v vojni s če-

lado na glavi, da je bil Vrban Textor, pri- jatelj sv. Ignacija, jako goreč škof, prega- njalec luteranov, in da je najbrže zaradi tega umrl mučeniške smrti kot cesarski poslanik v Donauwörthu. O Textorju, kakor tudi o škofih Glusiču, Radlicu in Tavčarju, ki so živeli v tej dobi, nihče ne more reči, da so bili Nemci.

10. Slanc: »Tomaž Hren je kot name- stnik avstrijskega vojvode v Gradcu poslal nemške jezuite med Slovence.«

Resnica pa je, da so jezuitje prišli v Ljubljano na prošnjo škofa Tavčarja, in si- cer v začetku l. 1597., ko Hren še ni bil niti škof niti namestnik v Gradcu.

11. Slanc: »Nemške šole so (po jezuitih) stopile mesto Trubarjevih (slovenskih). Š šole so začeli pri nas tudi lute- rani.« Resnica pa je, da so bile jezuitske šole v Ljubljani latinske, Trubarjeve pa nem-ške. Zgodovinska laž je, da so v Ljubljani prvo šolo ustanovili luterani, resnica pa je, ki se lahko dokaže z izvirnimi pismi, da sta bili v Ljubljani že leta 1444 dve katoliški (po Slančevo bi rekli farovski) šoli, ena v Križankih in druga pri cerkvi sv. Nikolaja. Ohranjena so nam tudi imena voditeljev teh sol, bili so duhovniki.

12. Slanc: »Zopet opogumljeni katoliški duhovniki in po zajezenju turških navalov do večje moči dospeli deželni knezi so izje- davali naše najboljše, z narodom zrasle ljudi, veleposestnike, meščane in celo tudi nekaj gorenjskih luteranskih kmetov. Zato so šli ti v tujino.« — Koliko prismodarij! Katoliški duhovniki da so zajedali naše najboljše, z narodom zrasle ljudi — grajščake, ki so bili vender večinoma trdi Nemci, tako da nimamo o njihovi slovenščini v vseh arhivih dežele niti najmanjšega sledu. In na kakšen način so tačas gorenjski kmetje šli v tujino, ko ni v zgodovini omenjeno o nobenem kmetu, da bi bil šel kam? Puntali so se kmetje zoper grajščake, da, tudi nekaj teh »najboljših mož« so pobili, ker so jim snedli »staro pravdo«. Veseli so pa bili kmetje, ko je vsaj nekaj teh zajed zaradi luteranizma pobralo kopita. Ljubljana je po njihovem

LISTEK.

Kako včasih liberalci tudi kleri- kalca slave.

Včasih pridejo tudi gospodje liberalci v neprijetne položaje. Je že tako. Človeško življenje ni nepretrgana vrsta veselih dnij, sem ter tam se mora človek tudi jeziti, včasih celo silno jeziti. Ta jeza traja daljši ali krajši čas, kakoršnega temperamenta je pač dotično jezeče se človeško bitje. Naravnost umetnost pa je včasih prikrivati jezo in spravi- ti morda celo obraz v prijazne gube. To je sila težko, ali včasih se mora človek pri- tajiti, premagati samega sebe. Taka zmaga nad samim seboj je včasih popolna, včasih pa je nepopolna in jeza bruhne pozneje ven- derle na dan.

Liberalce silno jezi, kadar se proslavlja kak klerikalec, zgodi se pa, da jih včasih razmere prisilijo, da se celo udeleže take slavnosti. To je bridko. Leta in leta trobijo po svojih listih, da noben klerikalec ni storil prav nič za naš narod, potem pa se morajo sami udeležiti slavnosti v spomin klerikalca. To boli. Posebno boli to, ako je bil dotični tako hud klerikalec, da je celo rekel:

»Dve veliki vojski je satan tudi po slo- venskih krajih vnel, ki med nami od nedelje do nedelje, od leta do leta večji rasteta zo- per Kristusa in njegovo nevesto sveto kato- liško cerkev. Prva vojska je razuzdanost, druga pa neverstvo; prva vojska med mla- dino na kmetih, druga pa med gospodo po mestih in trgih svoje vojščake nabira in za- tira med nami božje kraljestvo. Te plitve gla- ve, po svoji prevzetni misli sicer visoko učeni, po tem pa, kar pišejo, na srcu spri- deni, na pameti pa zmōčeni in slepi, še te priproste resnice ne vedo, da ključni nebeškega kraljestva — sv. cerkve, niso njim izročeni ampak katoliškim škofom, kateri edini imajo pra- vico, v katoliški cerkvi vero razlagati, za- povedi dajati in dane izpreminjati.«

»Škodljivih bukev in pa zapeljivih novin pod smrtnim grehom ne kupova- ti. Bodo grdi pisuni stradali, da ne bodo takega dela držali, bukvarji ne prodajali, po- tepuhi ne raznašali. Kdor kaj takega kupi, shrani, ali med ljudispravlja, je dušni ubijavec in pa satanu pomagavec. Škodljivih bukev, zapeljivih knjig in novin se varno izogibaj in kakor stru- peno zel jih pokončavaj. Kolikor lažnjivih knjig pokončaš, toliko dobrih del v

nebesih imaš.« »Peklu služi, kdor jih ne pokonča kadar bi lahko.«

Moža, ki tako piše in tako govori, je liberalcem nemogoče slaviti in če bi tudi ne bil katoliški škof. Saj vendar tako ljuto na- padajo družega, še živega škofa, našega škofa, ki ravno tako piše in govori. Poglejmo:

»Vprašam le, ali se tudi pri nas ne taji Božanstvo Jezusovo, ali se ni odločno za- metavalo krščanstvo kot vodilo javnega živ- ljenja... ali se ni kar naravnost hvalilo poganstvo... Oh saj so takega za Gospoda Jezusa razžaljivega duha polni pogubi listi.« (Pastirski list 7. dec. 1899.)

To samo eden vzgled, kako veje Slom- šekov duh pa pastirskih listih našega vladike. In kako ljuto napadajo naši liberalci vsacega teh pastirskih listov, kako napadajo njega, ki jih piše! Enega predrzno napadati, dru- zega pa slaviti, dasi z jezo v srcu, to ne gre, ves svet bi se smejal.

Toda, česa človek ne stori, da bi si pridobil popularnost in slavo. Banket brez liberalcev? Kako moreš tako prašati, dragi bravec, ali misliš, da nič ne delajo za na- rod? Kako spoštujejo ljudje govornika, ki izprazni svojo čašo na zdravje »milemu a teptanemu našemu narodu«, ali »složnemu delovanju vseh Slovencev«, ali pa celo »ju- goslovanski vzajemnosti«. Zgodi se, da ga

mlajši celo na rame dvignejo in nosijo po dvorani. On, govornik, pa sedi visoko gori na krepkih ramah mladine in skuša vzdr- žati v ravnotežju čašo, iz katere se na- vzlje vsem naporom izlije sem ter tam hladna tekočina po glavah nosilcev, ter jim s svojo mokroto nekoliko gasi ogenj nav- dušenja. Vrhunec užitka pa je, če človeka ob prihodu slovesno pozdravi predsednik slavnostnega odbora, ga vodi pod pazduho gori in doli, za politične nasprotnike dotič- nega, ki so tudi prišli, se pa še ne zmeni. To je hladijo, zdravilo duši bolni, ki je to- liko muk prestala, ker je morala na proslavo klerikalca. Težko je včasih »narodno delo« in naporno, kajneda gg. liberalci.

Kadar je pa banket prestan in maček prespan, potem pa se piše v liberalne liste o slavljenju, da je bil klerikalec, da je imel kot tak seveda »krive nazore«. Saj mora jeza enkrat le na dan, čuda, da so jo go- spodje skrivali tako dolgo.

Seveda, pesek v oči je včasih treba v prilog svoji popularnosti metati Slovincem, posebno če so obmejni, potem pa si libe- ralni gospodje hitro olajšajo srce v svojih listih, dokler tiste, ki so dobili pesek v oči, še oči bole in je upati, da ne bodo vsega videli. Enkrat bodejo pa le spregledali.

odhodu, kakor dokazujejo župne matice iz let 1600—1610, postala popolnoma slovenska.

13. Slanc: »Nemškutarje je ustvaril na Slovenskem katoliški duhovnik«. — Resnica pa je, da na kmetih, kjer so imeli duhovni oblast, ni bilo in ni nemškutarjev, in resnica je, da so le Slančevi »najboljši možje« ustvarili pri nas nemškutarijo. Grajščaki ali dež. stanovi, ki so vladali deželu, so redno zasidali deželne službe s pristnimi Nemci, katere so nalašč klicali od Rena; isto so delali po mestih advokati in sodniki, in prav ti niso vsa stoletja nič pisali slovenski, pač pa so v trumah klicali tujce v deželo. To nam potrjuje vsak, kdor je kdaj videl ljubljanske in druge arhive.

14. Slanc: »Nemške Kočevce je v te uboge hribe poslal nemški škof. Uboga para Kočevce mora v Ameriko. Tako imamo od teh nemških škofov malo dobrega«. — Dimitz: »Gesch. Krains« I. str. 242. pa piše: »Die Colonisation von Gottschee erfolgte zwischen 1350 und 1360 durch Graf Otto von Ortenburg«. In ta grof ni bil škof!

15. Slanc: »K sreči je Tomaž Hren rešil, spametivši se, vsaj nekaj izdat Trubar-Dalmatinovih knjig, drugače ta naša farovška kultura še sv. pisma ne bi imela v slovenskem jeziku v svojih velikanskih knjigarnah«. — Slanc niti tega ne ve, da imamo pri nas dva dobra katoliška prevoda vsega sv. pisma v slovenskem jeziku, kar zadostuje, povemo mu pa mi, da si naši advokati niti najpreprostejših pomočkov v svoji stroki do danes še niso pripravili v domačem jeziku.

Prihodnjič, g. dr. Slanc, ako bode treba, na svidenje! Naznanimo vam pa, da ne bomo več dolgo mirno gledali, kako vi s svojo zgodovinsko nevednostjo spravljate ob kredit vso deželo, meščane in kmete. Vaših kozlov vdrugič ne bomo več zavračali v rokavicah. Pognali bomo rajši vas z mokro cunjjo tja v kot, kjer zagovajeni ljudje lepo čedno drže za zobmi svoj jezik.

Slomšekova slavnost.

II.

(Konec.)

Ljubljana. Prava veda je pravo življenje. In ko bi slava Slomšku kdaj utihnila, nauki njegovi naj vekovito nam oživljajo um in srce. — Leonova družba v Ljubljani.

Ljubljana. Sveta ljubezen, ki grela je Slomšku srce, naj nam tudi veže bratske roke. — Ženska in moška podružnica pri sv. Petru v Ljubljani. M. Malenšek, načelnik. Vera Šlajmer, predsednica.

Ljubljana. Slava velikemu spominu slovenskega veleuma Slomška. Slava! — Pevsko društvo »Slavec«.

Ljubljana. Slava Slomšku! Živela slovanska vzajemnost! — Russkij kružok.

Ljubljana. Slava Slomškovega spomina! — Pekovsko strokovno društvo.

Jarenina. Navdušeno pozdravljamo slavnice Slomškove, kliče: Tovariši, po vzgledu in po naukih Slomškovih delujmo vsepovsod neumorno za probujo našega naroda. — Jareninski mladeniči.

Jarenina. Sestre slovenske! Živimo, delujmo, napredujmo v duhu Slomškovega v lastno, častno in večno srečo, materi Sloveniji pa v čast in veselje! — Jareninska dekleta.

Jarenina. Slava čestilcem Slomškovega! Apostolski duh velikega Slomška naj zopet zjedini ves narod slovenski, da bo živ in delal le po namenu, za katerega ga je Bog ustvaril. — Katol. slov. politično in gospodarsko društvo v Jarenini.

Slovenji Gradec. Dal Bog, da vzbudi današnja slovesnost Slomškovega duha v vseh Slovencih! Slava Slomšku in zbranim čestilcem kliče — Katoliško - politično društvo, Ciril in Metodova podružnica, občinsko predstojništvo in krajni šolski svet Podgorje.

Pliberk. Tvoj duh, slavni vladika, še obvaruje tebi hvaležno podjunsko dolino. — Šumah, Mazil.

Pliberk. Edina neustrašena slovenska občina na Koroškem, Bistrica pri Pliberku, sporoča slavljenec Slomškovim bratski pozdrav. — Rudolf, župan.

Ig. »Obhajajte veseli god Slovenije oživljene!« kličejo — Kmetijsko društvo, izobraževalno društvo, posojilnica in Marijina družba na Igu.

Mengeš. Naj Slomška preslavni spomin, nas v tabor pripelje jedin! — Za Katoliško izobraževalno društvo Mengeš: Orel, Fik, Tonelj, Golf.

Gradec. Slava velikemu Slomšku in njegovi ideji! Bodi današnja vzvišena slavnost pričetek nove dobe v Slovencih ter nova kal Slomškovega duha, katera naj vodi slovenski rod v novem veku k slogi, sreči in zmagi. Bog in narod! — Slovenci v Gradcu.

Dobrepolje. Slava Slomšku! Živeli njegovi slavnici, ki delajo po geslu: za katoliško vero in besedo materino. — Kmetijsko društvo, posojilnica, bralno društvo v Dobrepolju, županstva Podgora, Kampilje, Struge.

Idrija. Slava zbranim slaviteljem! Slomška duh prešinjaj narodno delovanje in zjedini Slovence v krepko bran za vero, domovino, cesarja. — Katoliška delavska družba.

Vrhnika. Slava največjemu sinu Slovencev! Slava Slomšku! — Vrhnisko katoliško društvo rokod. pomočnikov.

Vrhnika. Duh Slomškov, duh ljubezni do svete katoliške vere pa do besede materine — ta je pravi duh slovenski! Ta duh naj prešine, naj združi vse Slovence!

Slava Slomšku, slava njegovim slaviteljem! — Vrhniska duhovščina.

Tržič. Katoliški cerkvi udanih mož krdelo, pozdravlja Slomškovo slavnost veselo. — Katoliško društvo sv. Jožefa v Tržiču.

Zalog. Slava Slomšku! Njegova načela, naša združitev! Kršč.-soc. društva Polje-Vevče pri Ljubljani.

Bled. Slava Slomškovega spomina. — Društva na Bledu. Oblak, Gnidovec, Mrak.

Vrhnika. Pri slavlju Slomškovega navdušimo se vsi za skupno narodno delo, ki je delo za vero, dom, cesarja! — Vrhnisko katoliško bralno društvo.

Kostanjevica. Duh Slomškov naj se med rodov razširi, katerega on največji je sin — da se valovje prepira pomiri, potem bo naš narod zopet jedin. — Ivan Baloh, kaplan.

Domžale. Posojilnica in delavsko društvo v Domžalah pozdravlja Slomškove čestilce. — Cerar, Strupi.

Celovec. Presrečno se radujemo redke in pomenljive slavnosti, želeč, da bi Slomškov duh vladal večno in povsod med Slovenci. — Živeli zbrani slavitelji. — Odbor »Kat.-polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem«.

Planina. Prihodnjih sto let naj bi se izvrševal Slomškov program Slovencev v srečo in slavo. — Za čitalnico v Planini Debevec, župan.

Radovljica. Vi zbrani vsi, da Slomška slavite, med klice svoje naše še sprejmite — Novak, Čemažar, Savinšek.

Radovljica. Slomškovo geslo: »Za vero katoliško in besedo materino« naj vodi tudi naše delovanje v korist slovenskega ljudstva. — Slov. katol. društvo za radovljski okraj. Vurnik, Novak, Ažman, Mrak.

Pragarsko. Živeli čestilci neumrlega apostola prebujenja Slovencev, nedosežnega očeta Slovencev, učitelja svojega naroda. Slomškov duh prave vere, ljubezni do domovine naj vse one prešine. — Slovenski duhovniki zbrani na misijonu pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Brežice. Navdušeni kličemo: Slava zbranim čestilcem velikana Slomška, ki nam bodi večni vzor v delovanju za vero in domovino. Slava njegovemu spominu. — Čitalnica v Brežicah.

Domžale. Slava velikemu Slomšku, vzoru slovenskih škofov, slava njegovim čestilcem, zbranim na Ponikvi — Mekinec, župnik, Gregorin, župan in zavedni lhanci.

Trst. Slomškov duh prešini in združi vse Slovence. Za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda. — Ponikvar, predsednica.

Dunaj. Srečen rod, ki ga je vodil v presoji svoji tako uzorno blag in vešč naroda pastir — vladika, kakor naš Slomšek.

Bog daj zopet tal in sil njega idealom. Spominu slovenskega apostola iz dna hvaležnega srca: Slomšku slava! — Društvo »Zvezda« na Dunaju.

St. Lenart. Večna slava Slomškovega spomina. Živeli njegovi čestilci! — Može in mladeniči od Sv. Benedikta v Slov. Goricah.

St. Lenart. Slovincem luč naj sveta vera bo! — Bralno društvo pri sv. Benediktu v Slov. Goricah.

Središče. Slomšku, ustanovitelju narodnega šolstva, slava! — Krajni šolski svet Središče.

Središče. Večna slava bodi vladiki Slomšku, očetu Slovencev. — Središčani.

Središče. Probuditelju naroda slovenskega, velikemu vladiki Slomšku vekovita »slava«! — Trg Središče.

Poleg tega so poslali v istem duhu še brzojavke: »Bralno društvo v Gorjah«, Solčavani in Lučani so brzojavili: naj načela knezoškofa Antona Martina za sv. krščansko vero in rodoljubje vedno sijajo Slovincem kot neugasljiva, mila zvezda. Pozdravili so Slomškove slavitelje škofje-loški visokošolci Peter Pavel Levičnik, Wohlgemuth, dalje »Slov. učiteljsko društvo Kočevje«, »Dolenjski Sokola«, iz Škofje Loke: Jesenko, Demšar, Svetlič, Wohlgemuth, iz Moravč: Ana Kristina Kravtova, dr. Stefan Kraut, Ema Lederer, Andr. Orehec, Maksch, Pirnat Albin, Steigman, Janko Toman, iz Hoč: Hirti, Ciringer, Podvinski, Šlamberger, gospodarska zadruga slivniška, Jug, Reindl, učitelja, iz Ljubnega zupanstvo; Šmid, Lekše, Kostanjevec, Trepal; Budno Fuks, Kolenc; Dekort, Mussi, Wundler, Petek.

Iz Ljutomer »Čitalnica«, ljutomerski akademiki, učiteljsko društvo, bralno društvo za ljutomersko okolico, »Slov. pevsko društvo«, fantje, ljutomerske Slovenke, Bral. društvo v Cezanjevcih, iz Celovca: Celovski Slovenci, Slovenski klub, iz Gornjega Grada: Kmetijsko bralno društvo Bočna, Cvenarji, Pevsko društvo, Čitalnica, Dedič, Stiglič, trg Gornji grad, iz Št. Ožbalta: Pirker.

Iz Ljubljane Ema Tomanova, šentjakobska podružnica sv. Cirila in Metoda, »Narodna kavarna«, iz Kapele bralno društvo, Hrvači iz Kamnika: Mestrovic, Glavan, Pavličič, Lorbek, gospodja Marac, Vladislavič, Marija Jurčič, iz Ptuja Satler, Marinič, Vogrinc, Ruagoza, iz Sinja krščanska obitelj, O. Alojzij Tome, frančiskan, Anton Novak, A. Vrbenjak, Anton Perc, Josip Devetak, Mijo Lapuh, Henrik Zalesjak, iz Zlatara, iz Kozjega Kozjanski Slovenci, iz Škedenja: Ban I., Mankoč Ivan, Lužan Lovro, Sancini Ben., Ban Al., »Velesila«, škedenjska »Čitalnica«, iz Št. Paula Ana Zanier, iz Marijanskih Lazny: Skuhala, iz Mo

Vivki.

(Poljski spisala Marija Radziwiecówna.)

(Dalje.)

Starec plane kvišku in zagrabi palico.

»K njemu hočeš — od mene? Ako ne moreš čakati, da umrjem, pa pojdi, pojdi pojdi takoj! Čuješ, da mi ne prideš nikoli več nazaj, sicer te ubijem! Ljubši ti je Pavel, kot stari oče; kar pojdi, veseli se z njim. A da mi ne prideš več, pomni!«

Vleče jo za lase iz hiše, brne jo ter zaklene duri za njo.

Zunaj je divjal vihar, mrzel dež je sililo bil, in bilo je temno kakor v grobu.

Deklica trka na zaklenjena vrata, na malo okence, joka, prosi usmiljenja, — potem umolkne. Ko stopi starec o jutranjem svitu iz koče, ni bilo nikogar. Šla je, in vsak glas o nji je izginil.

Starec je prebil vso zimo sam; le pesmu je delal družbo.

Nikogar ni vprašal po hčeri. Vaške botre so mu pripovedovale, da je hčerka pri nekem bogatem gospodarju v službi. Poslušal je, kakor bi ne pravili njemu.

Sedaj je sploh prenehal odgovarjati, če ga je kdo kaj vprašal. Celo znancev ni pozdravljaj.

Pomlad je prišla. Solnce je jelo delati večje kroge. Vsa narava se je pričela gibati in oživljati. Nebo je postalo modro in oblaki beli.

Logar je živel kakor žival. Srajca ni bila oprana že pol leta, obleka je razpadla na njem. Visoko vzrasten, suh, nekoliko sklonjen, je bil podoben kaki gozdni pošasti, začrneli od saj in prahu.

Nekega večera se je vrnil, ko so vivki prvokrat v letu kričali nad njegovo glavo. V trumah so se privlekli na močvirja in pozdravili so ga kot starega znanca.

Pogledal jih je, pes tudi, oba nekako neprijazno.

»Vrag naj vas vzame!« zamrmra starec.

Pred kočo zapazi v pesku sledi; nekdo je moral priti bosih nog v njegovo stanovanje. Ko stopi v sobo, nehote vztrepeta.

Na klopi prav blizu vrat sedi njegova Kristina, blede in prestrašena, v rokah drži nekaj zaviti cunj in niti besedice ne more izpregovoriti.

Starec se ojači in jo prvi nagovori.

»Kaj želiš tu?«

»Bolna sem, očka, dovolite, da se nekoliko pri vas odpočijem«, zašepeče, in solze ji zalijó lice.

»Sama si kriva. Kaj ti je?«

»Prsa me bolé, kašelj me duši, nič moči več nimam. Težka služba je bila, pri delu sem zbolela.«

»Sama si tako hotela. In tvoj Pavel?«

»Tako je jeseni so ga vzeli k vojakom.«

»In tvoja lepota! Pa kakor tebi ni bilo nič za tvojega očeta, tako sedaj meni ni nič žal za-te.«

Vendar se je ni dotaknil, tudi podil je ni iz hiše.

Nekoliko osrčena prične po stari navadi v sobi gospodinjiti, on pa ni šel nocoj proti svoji navadi na klop pred kočo.

Gledal je njo, ko je sem in tja hodila, od peči v vežo, od mize v shrambo.

Spremenila se je grozno, skoro bi je ne mogel spoznati.

Iz cvetoče deklice je postala suha ženska, z žoltim, velim obrazom in rudečimi lisami na licih. Grozno jo je mučil kašelj; oči so ji bolešno žarele, mrzlica jo je tresla in večkrat je obstala, da je mogla dihati. Toda veselje, da je zopet doma in da je oče tako dober z njo, ji je dajalo močij.

Drugo jutro je začela v hiši pospravljati, oprala je umazano perilo, spekla kruh in nekaj dni prav pridno gospodinjila. Rekla je, da bode obdelala vrt in kupila jednega prašiča, pripovedovala je očetu o gospodarjem posestvu, kjer je služila, in skušala se je šaliti in smejati.

Nekega dne pa ni mogla vstati iz postelje. Blijuvala je kri. Tako je oslabela, da ni mogla več odpreti očíj, blede kakor zid je ležala na klopi pred oknom. Roke so bile popolnoma koščene, skoro prozorne; poteze na obrazu so se ji močno začrtale, glas njen pa je bil kot lahek dih.

Starec se prestraši. Vzame iz temnega kota v kleti nekaj denarja, nekoliko njenih las, potem pa gre k vaškim modrijankam

iskat sveta. Bil je pri treh, prehodil je deset milj, prinesel zelišč in različnih kadil, ob enem pa pojasnilo, da jo je moral nekdo z grdim pogledom začarati.

Tri dni je hodil okoli, med tem pa je ležala njegova Kristina v samotni koči in počasi ugaševala.

Vendar ni umrla brez sveče — ta je bila zraven!

Ko pride oče zvečer domu, jo dobi še živo in pri zavesti. Vzdigne se, da bi se pokadila in pila čarodejno vodo. Poljublja starcu roke ter ga zagotavlja, da ji je boljše, da bode kmalu vstala in zdrava šla z njim v gozd.

Prevzame jo spanec. Tudi on zaspi, utrujen, tik njenega ležišča. Proti jutru ga pokliče.

»Očka — črno mi je pred očmi.«

Plane kvišku ter spozna, da — umira.

Pred vsem sname s stene svetniško podobu, prižge voščeno svečo ter jo da deklici v roke.

Vzdrsnje se.

»Kaj je to?«

»Voščena sveča, hčerka.«

»Oh, — potem pa umrjem! O kako se bojim!« šepeče in stiska pesti.

Potem prime vse jedno gorečo svečo in tihe solze ji lijó po licih.

»Z Bogom, očka. O moj Bog!«

(Konec prih.)

stara provincijal Begič, iz Doberlevesi Slovenci, iz Oplotnice obitelj Jirak, društvo »Sloga«, Čadramlje, iz Prevalj Planinšek, z Dunaja Šalamun, iz Trojane zadržani somišljeniki, iz Braslovč Tonček Korošec, Josip in Hermina Stritar, pepica Spende, iz Braslovč, trg Mozirje Ivan Lipold za »Savinjskega Sokola«, iz Barkovelj rodoljubi barkovljanski, z Vranskega Kržišnik, Motnik, iz Požege ravnatelj Mazek, iz Metlike Jakob Pavlič, župnik, Franc Kenda, učitelj, Martin Gerksič, župnik iz Suhora, iz Rečice narodnjaki, iz Zofije Bezenšek, iz Wörishofena urednik Okič, iz Gradca akademsko društvo »Hrvatska, iz Ribnice Klander, Holmar, Arhar, Skrabar, Dejak, Klaus, moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Ribnici, Pelc, iz Slov. Gradca Rozina, iz Opčin pevsko društvo »Zvon« na Opčini, iz Domžal Orehek, predsednik, Mekinec, veroučitelj, Sader, nadučitelj, Mrva, učiteljica, Breznik, Sajer iz Ihanja, iz Rifenberga: Pavlica, Peklensky, Možina, Pirc, Hude, iz Sevnice občina Sevnice, bralno društvo, iz Kamnika družba pri Kendi, iz Trebnjega županija Trebnje, gasilci, iz Št. Paula Josip in Ana Vidic, Marija dr. Vidičeva, iz Idrije: »Čitalnica«, »Sokol«, delavsko društvo, iz Vipave: vipavski planinci, iz Št. Ruperta Mervec, Dolinar, Odlazek, Cimerman, Uhanec, iz Jarenine: Cizek, dekan, Ig. Zupančič, župan jareninski, iz Starega Trga: Žebre, Wigele, učiteljica, iz Ormoža: ormoški Slovenci, »Čitalnica«, »Sloga«, iz Črnomlja učiteljsko društvo, iz Zagorja bralno društvo.

Prišlo je še mnogo hrvatskih brzojavk. Iz Siska so brzojavili hrvatski delavci, iz Varaždina pevsko društvo »Vila«, iz Klanjca: dr. Kristof, dr. Lorković, Pavla Podgoršek, iz Kostajnice Davorin Trstenjak, iz Kamnika Marija Jurič Zagorska, iz Mostara franjevačka obitelj, iz Zagreba zveza hrvatskih učiteljskih društev, hrvatski pedagoški književni zbor, Tiler, Stöckel, Majer, Zdravec, Miller, Marinič, češke in poljske brzojavke je brzojavni urad skoro vse pokvaril. Vseh brzojavk je bilo blizu 300.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. avgusta.

Nov nasvet glede asanacije parlamentarnih razmer. Nasvetov v tej zadevi smo čuli že dovolj, toda o vseh se mora reči, da so sad dobre volje a težko izvedljivi. Mej te spada tudi nasvet drž. poslanca Merunowicza v »Gazeti Narodowic«. Ta mož pravi, naj se sklene kompromis pred sestankom državnega zbora, neodvisen od vladnih vplivov. Ta kompromis naj bi imel namen izključiti iz obstrukcije vse važnejše zadeve. Mej te spada v prvi vrsti proračun in investicije. Kompromis bi se vsak čas lahko omejil. V vseh drugih slučajih bi si ohranile stranke popolno proste roke. Inicijativa za ta kompromis bi morala iziti od sedanjega predsedstva, nikakor pa ne iz sredine poljskega kluba. Zakaj je poslanec Merunowicz dostavil ta poslednji stavek, ni znano, bržkone pa radi tega, ker ve, kak vtiis napravijo na ostale parlamentarne stranke jednaki nasveti poljskega kluba.

Vspreh sestanka v Ratotu. Po raznih dolgovoznih razpravah o pomenu in važnosti sestanka Koerberjevega s Szellom v Ratotu so slednjič vendarle prišli do konečnega zaključka in sicer v uredništvu »Magyar Nemzet«, Szellovega telesnega organa. Jeden vesel faktum, pravi ta list, moremo konstatirati iz sestanka obeh ministerskih predsednikov: dokaz, da veže oba kabinetna načelnika iskreno prijateljstvo in da oba z velikim ognjem delata za blagor monarhije. Značilno je namreč, da moremo tudi to zapisati, kar smo že davno pogrešali. — Kako milostno in objednem tolaživo!

Hrvatski deželni zbor se snide letos že v prvih dneh meseca oktobra, da reši proračun za leto 1901. Po rešitvi proračuna bo zasedanje odgodeno, da bo mogla zborovati regnikolarna deputacija. Tekom decembra se potem snide deželni zastop k daljšemu zasedanju, v katerem se bo vršila kajpada

precej burna razprava o novi finančni nagodbi. Pri ti priliki bo zedinjena opozicija storila svojo dolžnost, seveda kakor navadno brez uspeha.

Državnozbornske volitve na Ogerskem. Včerašnja številka »Pressb. Tagbl.« objavlja na čelu lista sledečo senzacionalno vest: Kriza na vseh straneh. Viharji v vladni stranki sami, moralni debacle v zadevi 900-letnega jubileja, vse to provzročuje vladni veliki skrbi, in sicer tolike, da je potom strogo tajnih ukazov pozvala mestna in okrajna oblastva, naj store vse one oficijelne korake, ki so potrebni v dosegu ugodnega rezultata pri volitvah v guvernementalnem smislu. — Iz tega sklepa imenovani list, da se vrše nove volitve že jeseni, torej pred pretekom legislativne dobe. S pripravami za oficijelne kandidature se je torej že pričelo. Skrajno tehtni razlogi so morali napotiti vladu do tega koraka. Morda Szell že čuti, da bo boj vroč!

Strankarski shod nemške socij. demokracije se vrši letos v Monguncu v drugi polovici meseca septembra. Natančen program za to zborovanje sicer še ni določen, vendar pa objavlja »Vorwärts« že njega najvažnejše točke. Shod se bo pečal z notranjo organizacijo stranke, s trgovsko in svetovno politiko. Osrednje vdstvo predloži najprej novi organizacijski načrt, o katerem se je posvetovalo že na raznih prejšnjih soc.-dem. shodih. Poslanec Singer bo predložil 48 strani obsegajoče poročilo o delovanju soc.-dem. poslancev v drž. zboru. Tu bo seveda najprej govor o znani lex Heinze, o nemški mornarici ter o raznih drugih predlogih. Nadaljevali bodo potem na shodu v Hanovru pričeti razgovor o taktiki pri deželnozbornskih dopolnilnih volitvah, konečno se bo pa shod privikrat pečal s prometno in trgovinsko politiko. Burnih razprav je pričakovati posebno pri razgovoru o organizacijskem statutu. Mnogi bodo pogrešali sedaj zamrlega Liebknechta, ki je bil mej drugim določen za poročevalca o svetovni politiki, s katero se je za svojega življenja najraje pečal.

Izprememba v srbski politiki. Najnovejši dogodki v Belgradu bodo po mnenju raznih avstrijskih politikov znatno izpremenili razmerje Srbije do trodržavne zveze. Avstro-Ogerska monarhija oziroma voditelj nje zunanje politike grof Goluhovski je izgubil z osamljenjem Milana v Srbiji zadnji vpliv na to balkansko državo in kakor se dalje naglašja, s tem tudi zadnji vpliv na ves ostali Balkan. Srbija se je povodom poroke svojega kralja izmuznila popolno iz okvirja trozveze ter se približala rusko-francoski zvezi. Pri slovesnosti minulo nedeljo sta bila oficijelno zastopana le car in pa predsednik Loubet, katerima je Aleksander napil v posebnih napitnicah. Ostalih vladarjev se je spomnil kralj še le pozneje. Odlikovana sta bila poleg ministrov samo ta dva zastopnika. Vse to kaže, da se hoče oficijelna Srbija otresti vpliva trozveze. Pravijo, da bo radi tega grof Goluhovski v prihodnjih delegacijah moral prečuti marsikatero trpko besedo.

Vatikan in Ketrinal. Odkar je zatisnil oči na grozoviti način umorjeni kralj Umberto, peča se posebno liberalno časopisje kaj intenzivno v vprašanjem, kako razmerje bo vladalo mej novim kraljem Emanuelom in Vatikanom. Nekateri hočejo biti uverjeni, da se razmere v marsičem zdatno izboljšajo, kar dokazuje dejstvo, da se je vsa rimska duhovščina udeležila žalnih prireditev bodisi v cerkvi, bodisi drugod, in da je bil ravno papež Leon XIII. prvi, ki je izrazil sožalje kraljici Margareti. Drugi so pa zopet mnenja, da se razmerje pod novim kraljem poslabša vsled vpliva kraljice Helene. Ta je sicer prestopila v katoliško cerkev, da se je mogla poročiti z italijanskim princem, toda ne bodo je navdajala jednaka čustva za papeža, kakor so pobožno kraljico Margareto. Poslednji trditvi pa ugovarja oficijelna »Italia«, trdeč, da si kralj ne bo dal predpisavati svoje politike napram Vatikanu iti od svoje soproge in da je z izrekom »Roma intangibile« že pokazal, da hoče v tej zadevi slediti načelom svojega očeta. — Iz tega se da sklepati, da ostane bržkone vse pri starem.

Angleški parlament je te dni prekinil zasedanje in se baje v tej sestavi nič

več ne snide. V unionistiških krogih pričakujejo razpusta parlamenta 10. oktobra, nove volitve se pa vrše baje novembra ali decembra. Na uresničenje te misli dela mej drugimi posebno Chamberlain, ki sodi, da bo do tedaj že končana južno-afriška vojska in da si bo priboril brez posebnih naporov kak ljudski mandat. No, če se bo Chamberlain zanašal samo na izid vojske z Buri, letos še ne bo lastnik zaželenega mandata.

Francoska sodba o akcijah velestit v Kini. Vse prizadete faktorje je presenetilo imenovanje grofa Waldersee »vzhodnim poveljnikom za Kina«, kakor ga je imenoval predvčeranjim nemški cesar ter mu zaklical trikratni »hurra«, in ki je že odpotoval preko San Francisco na Kitajsko. V tem imenovanju uvidijo vsi diplomatje dokaz, da se hoče Nemčija v Kini pokazati kot prvo vele-vlast. In eneržije je posebno v sedanjem trenutku nujno potreba. Položaj je izredno resen. Dosedaj mobilizovane moči so pre-slabe, da bi imponirale Kitajcem. Treba je najprej delati na to, da se poskrbi Kitajcem zadostnega strahu. Ako bodo v Kini spoznali, da so velesile prepočasne ali celo nedjedine, bodo dobili še večji pogum in nevarnost bo še večja. Jedinost najbolj kršita Anglija in Amerika. Poslednja se sicer le toliko umešava v celo zadevo, kolikor se Mac Kinleyu zdi potrebno ohraniti naklonjenost Amerikanov. Rusija gre sicer svoja pota, akoravno se istotako marljivo udeležuje skupne akcije, toda njej razun Angležev menda nihče ne zameri, ker je bila dejanski napadena in ker mora braniti svojo mejo. To je dolžna Rusija sebi in svojim azijskim rodovom. Sedaj je upati, da bode jedina vsaj glavna akcija in da se bo cela armada pokorila novemu vrhovnemu poveljniku.

Angleški neuspeh v Južni Afriki so koncem desetega meseca te nesrečne vojske skoro bolj pogostni, kakor tedaj, ko so Buri razpolagali še z znatno, dobro organizovano armado. Blizu 220.000 mož broječa angleška armada se takorekoč kar trese pred le nekaj tisoči burskih bojevnikov. Vzrokov za ta neprijetni angleški položaj je več, jeden prvih pa že opisan izredno slabo oskrbovanje angleških vojakov. V minulih dneh so imeli Angleži zopet nekaj takih neuspehov. Angleška posadka v Elandsriveru se je morala po desetdnevem brezuspešnem odporu udati Burum na milost in nemilost. Koliko je bilo teh mož, Roberts ne pove, ker še sploh noče naravnost povedati, da se je nesreča res pripetila. Mož se le boji, da je tako; njegova »bojazen« se je pa še vselej uresničila. — Veliko preglavic provzroča Robertu preskrbljevanje Pretorije z živežem, ker mu Buri vedno napadajo vlake. Poleg tega so 8. t. m. opazili osem milj severno 500 Burov z dvema topovoma, ki so na potu proti mestu. Roberts se boji, da bodo tudi Buri v Pretoriji podpirali prodirajoče čete. — Kdaj bo pač Roberts popolno ukrotil živahno bursko gibanje?

Tedenski koledar.

Nedelja, 12. avgusta: 10. pobink., Klara d.; evang.: O farizeju in cestinarju, Luk. 18. — Ponedeljek, 13. avgusta: Hipolit in Kasijan mm. — Torek, 14. avgusta: Evzebij sp., Margarita d. — Sreda, 15. avgusta: Vnebovzetje M. D. (Vel. Šmarren.) — Četrtek, 16. avgusta: Rok sp. — Petek, 17. avgusta: Emilija d. m. — Sobota, 18. avgusta: Hijacint, Agapit mm. — Solnce izide 15. avg. ob 5. uri 5 minut, zaide pa ob 7. uri 4 minute. — Lunin spremin: Zadnji krajec 17. avgusta ob 12. uri 44 minut popoldne. — Musica sacra v nedeljo 12. avgusta: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo »Cuniberta«, zložil P. Rampis, graduale Ant. Foerster, ofertorij J. K. Rink. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo »Cuniberta« v D-molu, zložil P. Rampis, graduale »Specie tua«, zložil Ant. Foerster, ofertorij »Gloria et honore«, zložil M. Brosig.

Prošnja do ljubljanskih meščanov.

Dne 10., 11. in 12. septembra se bo vršil v Ljubljani drugi slovenski ka-

toliški shod. Iz vseh slovenskih pokrajin bo prišlo mnogo zavednih katoličanov in domoljubnih Slovencev, katerih večina bo zastopala razna društva in cele občine, tako da bo tu zastopan ogromen del vsega slovenskega naroda. Naša dolžnost je, da jih kot brate in rojake ljubeznivo sprejememo in jim bivanje v beli Ljubljani naredimo mило in prijetno. Prepričani smo, da storite to vsak po svoji moči, vendar Vas prosimo v imenu tujih gostov za to le uslugo:

Kdor more brez občutljive težave prepustiti prenočišče za jeden, dva ali tri večere ali zastoj ali za plačo, naj nam blagovoli to naznaniti.

Pisma na naznanila sprejema pripravljalni odbor (Semeniške ulice št. 2), ustna naznanila pa sprejemajo gg.:

Fr. Vidali, mizarski mojster, Prešernove ulice št. 44.

V. Koechler, kapelan v Trnovem.

G. Podrekar, trgovec na sv. Jakoba trgu št. 6.

Iv. Kregar, Poljanska cesta št. 8.

Maks Brus, trgovec (pri Štefetu), pred škofijo št. 13.

Fr. Breskvar, knjigovez, pred školijo do 1. septembra t. l.

Opozarjamo pa vse p. n. meščane, da blagovoliijo prijaviti, koliko sob, koliko postelj imajo na razpolago, ulico, hišno številko in vrata. Vsak meščan, ki bi prepustil kako prenočišče, dobi do 7. septembra list z imenom in stanom dotičnega gosta, da ga ne bo treba posebej predstavljati.

Kadar se gost poslavlja, se mu pokaže račun, ki ga poravnava sam.

Trdno smo prepričani, da nam bodo p. n. ljubljanski meščanje radovoljno pomagali pri tem častnem in dobrem delu.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1900.

Priljubljalni odbor za drugi slovenski kat. shod v Ljubljani.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. avgusta.

Cesarjeva sedemdesetletnica. Povodom cesarjevega rojstvenega dne v soboto 18. t. m., ki bode ob enem sedemdesetletnica Njegovega Veličanstva, bode v tukajšnji stolnici ob 10. uri slovesna sveta maša z zahvalno pesmijo.

Drugi slovenski katoliški shod v Ljubljani. Vspored obravnav in shodov: Ponedeljek, 10. septembra ob 5. popoldne »Pridi sv. Duha« in blagoslov, Stolna cerkev. — Ob 6. zvečer. Osnovni shod, Alojzijevišče. — Ob pol 9. zvečer. Zabavni večer »Meščanskega kluba«, Katoliški dom. Torek, 11. septembra ob 8. zjutraj. Slovesna sv. maša, Stolna cerkev. — Posvetovanje odsekov: Od 10. do pol 12. Šolstvo, Katoliški dom. — Od 10. dalje Socijalni odsek, Staro strelišče. — Od 10. dalje Časnikarstvo, Rokodelski dom. — Od pol 12. do 1. Krščansko življenje, Semeniška knjižnica. — Od pol 3. do pol 4. Šolstvo, Semeniška knjižnica. — Od pol 3. Socijalni odsek, Staro strelišče. — Od 2. dalje Časnikarstvo, Rokodelski dom. — Od 2. dalje Organizacija, Katoliški dom. — Od pol 4. do pol 5. Krščansko življenje, Semeniška knjižnica. — Od pol 6. zvečer I. slovesni shod, Alojzijevišče. — Od pol 9. zvečer. Pozdrav »Slov. kršč. socijalne Zveze« katoliškemu shodu, Katoliški dom. — Sreda 12. septembra. Ob 8. zjutraj Tiha sv. maša (govor). Stolna cerkev. — Ob pol 10. zjutraj II. slovesni shod, Alojzijevišče. — Ob 3. popoldne III. slovesni shod, Alojzijevišče. — Ob 7. zvečer Slavnostni komers akademičnega društva »Danice«, Staro strelišče.

Pozor! Gospodje, ki so dobili te dni vpraševalne pole gledé katoliškega shoda, prosimo, da pole kakor hitro mogoče izpolnijo in pošljejo tajniku pripravljalnega odbora g. dr. Evgenu Lampetu v Ljubljani. Prosimo, da točno odgovore na vsa vprašanja in natančno zapišejo imena. — Čim prej ima pripravljalni odbor odgovore v rokah, tem lepši bode red in tem lažje bode preskrbel vse potrebno za udobnost dragih gostov. — Pripravljalni odbor za II. slov. katoliški shod.

Osebnosti. Trgovinski minister baron Call si je včeraj dopoldne ogledal tovarne kranjske industrijske družbe na Jesenicah in v Javorniku. — Profesor na drž. gimn. v Pazinu g. Fr. Matejčič je imenovan ravnateljem ravnatelj. — Naš rojak g. Fran Bučar, ki je angaževan na dunajski dvorni operi, danes prvič nastopi v operi »Aida«.

Ljubljanci pozor! Ljubljanski župan objavlja nastopni razglas: Dne 18. t. m. praznovalo bode Njega apostolsko Veličanstvo cesar Franc Jožef I. skromnim načinom v krogu Svoje prejasne rodbine Svoj sedemdeseti rojstni dan; narodi avstrijski pa si ne bodo dali vzeti prilike, da ta dan zopet pokažejo svojemu vladarju, kako iskrene vezi ljubezni in udanosti jili vežejo z Njim. Deželno stolno mesto Ljubljana je sicer predvlanskim jako slovesno proslavilo vladarsko petdesetletnico cesarjevo; vendar sem pa, ker želim, da se dostojno proslavi tudi sedemdesetletnica rojstva Njegovega Veličanstva, naročil, naj se v predvečer dne 17. t. m. razsvetli, slavnostni dan 18. t. m. pa z zastavami okrasé vsa mestna poslopja. Poznavajoč ljubljanskega prebivalstva prirojeno udanost in zvestobo do posvečene osebe vladarjeve, prepričan sem, da se bode tudi ono primernim načinom udeleževalo proslave sedemdesetletnice Njegove.

Šmartno pri Liti. dne 9. avgusta 1900. »Sl. Narod« se silno zanima za našo novo cerkev in zato pogostokrat opozarja svoje čitatelje nanjo. V sobotni št. dne 4. avg. je bombastično razbojnal o njej nastopno: »... še ne popolnoma dograjena, pa se je že začela podirati. Sprednja fronta cerkve, kjer sta stolpa — se je nagnila. Po mnenju »Narodovega« »stavbenika« sta se dve vezi pretgali, in je vsled tega zidovje odnehalo, tako da se je zid nagnil za kakih 18—20 cm ter da preti velika nevarnost, da se zid poruši na šolo, sosedno Arkotovo hišo itd. Treba je, da politična oblast pusti vso stvar vestno in natančno preiskati... Vso to grozno nevarnost, ki grozi Šmartnu, je seveda povzročil naš g. dekan... In ves oveseljen je dne 8. avg. isti »Narod« zopet zatrobil: »Danes je komisija v Šmartnem!« Aha, danes bo dekanu predla! — Komisija je resnično došla ob 8. uri zjutraj ter svoje delo z izvanredno natančnostjo in vestnostjo celih 7 (čitaj: sedem) ur izvrševala. Toda poškodb, razpok, nevarnosti — nikjer, vezi cele! G. nadinženir Waschica pokazal se je tu skrajno vestnega, kajti prehodil je opetovano vsak kotic v zvonikih in cerkvi, bil je na obokih, pregledoval celo posamezne opeke, meril stene z vrstico in merilom od zunaj in znotraj, od blizu in daleč preiskoval in premerjal zvonika in pročelje ter cerkev sploh, a se konečno moral izjaviti: »Iščem in preiskujem, a nič ne najdem«. Sili v g. dekana, polirja, zidarje, kleparje in tesarje: »Povejte, nekaj mora biti!« A odgovor se je glasil od vseh strani: »G. nadinženir, kako naj vam vendar povemo, če pa nič ni«. Še med opoldanskim odmorom si ni dal počitka, temveč preiskoval notranjost cerkve in spraševal delavce, naj mu vendar povedo, kje so tiste razpoke, češ, brez nič ne more biti. Toda odgovor je bil isti kakor zgoraj. G. nadinženir je pa zopet preiskoval, ogledoval, meril in preiskoval, ogledoval, meril in premerjal ter naposled se usedel v občinski pisarni in pod načelništvom g. okr. glavarja narekoval v zapisnik merodajno svojo izvedensko razsodbo približno takole: Zgradba je v dobrem stanu, nevarnosti ni najmanjše, poškodbe nikjer, razpoke nikjer, zidovje v pročelju navpično, tudi levi zvonik, dasi, (kar je naravno), malo polegel, nima najmanjše razpoke ter se dviga nad cerkvijo vspešno in navpično s svojim bratom proti nebu. Bati se ni nič tudi zaradi tega zvonika. Tudi vse ostale stene skoro popolnoma navpične. — Sicer postrežemo lahko dovolj, ko dobimo zapisnik v prepisu. Povdarjamo, da ni g. nadinženir zaukazal niti priporočil najmanjše poprave ali predrugačbe ter tako popolnoma odobril grajenje cerkve. Sedajpa, dragi čitatelj, primerjaj poročilo v »Sl. Narodu« z izpovedjo priznanega zapri-seženega izvedenca g. Waschica — in sodi!

Vojaške vaje. Iz Tržiča se poroča, da pride danes čez Ljubelj cela divizija v Tržič, kjer ima jutri odpočitek, v ponedeljek pa prične vaje mej Kranjem in Radovljico.

Z Bučke se nam poroča: Dne 6. t. m. je prišel ogledat Vil. Pfeifer, deželni in državni poslanec 31. julija po toči poškodovane tukajšnje kraje. Ker se je osebno prepričal, kako ogromno škodo je prevzročila toča na polji, vinogradih in sadnih vrtilih, je obljubil, da bode na primernem mestu prosil podpore, katera naj bi se razdelila med obupajoče ljudstvo. Gospod poslanec je še pri vsaki priliki pokazal, kako mu je pri srcu naše ubogo ljudstvo.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani opozarja hišne posestnike, naj za odmero hišne najemnine za leto 1901 in 1902 vložijo popise hiš in napovedi o najemninah dohodkih najkasneje do konca avgusta pri o. kr. davčni administraciji; denarne zneske naj navedejo v kronski veljavi. Natančnejša pojasnila objavimo v prihodnji številki.

Planinska vest s Krna. Planinskega društva podružnica v Tolminu je pričela priprave za zgradbo planinske koče na Krnu. Sedaj je spravljen že ves les na kraj, na katerem ima koča stati. Koča bode stala v prelazu, kjer pelje steza v planino za Krnom. Kakor se sliši, namerava društvo do koče napraviti tudi jezdno pot.

Zgradba vipavske železnice je popolnoma zagotovljena. Pospešiti je treba le še upladih 100.000 gld., katere je za vipavsko železnico dovolil goriški deželni zbor.

Društvo avstrijskih narodov nas prosi, da objavimo naslednje: Ker je doslej pristopilo k društvu že več občin, ki plačujejo na leto po 22 vinarjev od hiše za prvo hitro pomoč vsled vremenskih nezgod in požarov, je bilo mogoče, da je društvo podpiralo že 30 občin. Ker pa se morejo taka velika dobrodelna društva razširiti v splošno korist le s pomočjo plemenitih ljudi, zato bi bilo umestno, ko bi se povodom cesarjeve 70letnice občine, korporacije in posamezniki spomnili tega društva z malimi prispevki. Ko bi vsaka hiša dala 1 novčič, bi znesli Avstriji ti prihodki 31.810 gld. S tem bi storili dobro delo usmiljenja, ob enem pa najlepše praznovali 70letnico našega presvetlega vladarja. Darove hvaležno vsprejemajo in objavlja: Oesterr. Völker-Verein, Wien, I., Herrengasse 11.

Ljubljanske novice. Poroke. Danes zjutraj se je poročil g. Anton Škof, trgovski pomočnik pri Lozaru in slavni »pipar«, z gđ. Ido Wankovo. Jutri se poroči g. Ign. Lampič, črkostavec, z gđ. Marico Nagodetovo. — Jožef Jerič, ki je bil obsojen radi obrekovanja policijskega svetnika gospoda Podgoršeka, je vložil vzklic, ki je pa odbit. Danes iščejo Jeriča po Ljubljani z vabilom, naj se poda na počitnice v mariborsko kaznilnico. — Na kvarte prerokovala je včeraj na sv. Petra cesti Marija Ciuha. Nežni ženski spol je bil zbran okoli nje ter za drag denar poslušal njena prerokovanja, ko se je nakrat prikazal v obližju Marije Ciuha stražnik ter jo povabil, naj gre prerokovat policajem, kedaj dobe zboljšane plače. Ciuha je morala zastoj s policajem, ki ji je vzel tudi čarodejne karte, mej gospicami, katerim je policaj pokvaril veselje, da bi zvedele, kolikokrat se bodo v življenju omožile, je pa nastalo mrmranje in jedna se je prav malo častno izrazila o čarovniškem talentu Marije Ciuha, češ, »vsaj bi lahko iz kart brala, da je policaj blizu.« — Žemlje ne bom več pekel! dejal je včeraj pekovski vajenec Rudolf Mihelič proti svojim kolegom in jo pobrisal prodajat zijala po mestnih ulicah. — Mihalič se je danes strašno kisl držal, ko je moral v družbi stražnika nazaj k svojemu mojstru. — Povožil je danes dopoldne na Starem trgu Avgust Stresen vsled nagle in neprevidne vožnje Nežo Hudovernik, katera je zadobila na desni roki telesno poškodbo. — Trdo spanje. Zidar Ivan Sterle je včeraj popil par kozarcev dobrega vinčka in šel na to na ljubljansko polje. Pri zeleni jami pa se je začel vinček kuhati v njem, prišla se ga je huda vročina in Sterle je legel v travo ter skoro zaspal. Po dolgem trdem spanju se je prebudil ter strmeč opazil, da ima svoj telov-

nik odpet. Pogrešil je lepo srebrno uro in verižico s tolarjem Marije Terezije, pa tat ni prišel gledat k spečemu Sterletu samo na uro, ampak mu je pretaknil tudi vse žepe, ne da bi Sterle kaj čutil. Tat mu je ukrad denarnico s 3 K 60 h. Sterle je storil trden sklep, da bode odslej pijanost vedno doma prespal.

Rešilni voz v Ljubljani. Piše se nam: Zadnje dni so rešilni voz, ki je namenjen za nesreče v mestu, poslali za cel dan nekam na deželo po neko bolno gospo. V mestu se je tedaj primerilo več slučajev, pri katerih bi bilo treba rešilnega voza. Rešilni voz mora biti vedno pri rokah, ker se ne ve, kedaj se primeri večja nesreča. Rešilni voz naj služi onim namenom, za katerega ga je mesto kupilo.

S trnovskega predmestja se nam poroča: Mestni magistrat je odredil, da se je jarek ob Opekarski cesti, kateri je bil zelo zaraščen in zablaten, jako dobro iztrebil, za kar so mu posestniki Opekarske ceste hvaležni. Le žal, da se toliko časa ne odstrani blato in kamenje, katero so delavci pri trebljenju jarka izmetali. Tu ležé zlasti pri mostovih kupi blata in kamenja tik jarka, kar se ob nalivih zopet v jarek vsiplje, a tudi otroci mečejo kamenje in sipljejo blato v jarek, tako da bode jarek zopet kmalu zablaten, kar bode oviralo odtok vode.

Biskup Strossmayer in katoliški shod. Biskup Strossmayer je poslal pripravljalnemu odboru za I. hrvatski katol. shod prekrasno pismo, iz katerega posnemamo glavne misli: »Iz vse duše, iz vsega srca.« pravi biskup Strossmayer, »odobravam cerkveno-katoliški shod v Zagrebu v svrhu, da sveti cerkvi in svetemu svečeniškemu zvanju preskrbimo ono svobodo, katera je sveti cerkvi, zaročnici Jezusovi, na tem svetu, in svečeniškemu zvanju, koje svečeništvo Jezusovo na tem svetu nadaljuje, potrebna, da sveto in neumrlo svojo svrhu čim popolneje in izvrstnejše doseže. Moje je načelo, da je oni isti temelj, kateremu je trojedini Bog po svoji milosti dodal večno življenje in ga z mukami in smrtjo Jezusovo na veke potrdil in sveti cerkvi, v kateri Odršenik sam, kakor v lastnem svojem telesu prebiva in na tem svetu deluje, poveril, da je, ponavljam zopet in zopet, ravno isti temelj v vlec vsake prave sreče, vsake svobode, vsakega blagoslovljenega delovanja, vsake prave prosvete na tem svetu. Kar kdo za jedno pravim istinitim načinom deluje, deluje ob jednem tudi za drugo. Zato ne more biti nič lepšega in uspešnejega na tem svetu, nego videti, kako se ljudje, ne samo svečeniškega, ampak tudi posvetnega zvanja sestanejo in se med seboj posvetujejo, kako bi se probudilo duševno življenje v narodu, a sveta cerkev in svečeniški stan uzvišeno svoje zvanje popolneje in izvrstnejše v krščanskem ljudstvu izpolnjevala. Jaz želim, da se to javno, povsod med našim narodom širi in spoznava. V tem smislu tudi jaz hočem storiti vse, da se pobožni in modri sklepi potrebnega sestanka izvrše in preneso v življenje.« — Pa ne da bi »Narod« sedaj konstatiral, da ima biskup Strossmayer »krive nazore«?

Slovenskega planinskega društva podružnica za kranjski okraj tudi letos kaj marljivo deluje. Popravila je namreč pot na Storžiču in sicer od Bašelskega sedla do vrha. Pot, katera je bila poprej deloma celo nevarna, je sedaj po možnosti složno speljana in brez vse nevarnosti. Novo markirala se je cela proga iz Predvora čez Kalise na Storžič, ki je precej krajša od prejšnje. Novo napravila in markirala pa se je pot s Storžiča čez Rovte v Tržič, ki je pa le za spretnejše hribolazce ter spominja deloma na Vrata. Drugo leto prične se, kakor čujemo, z zgradbo planinske koče na Storžiču. Izlet napravi ista podružnica v torek dne 21. t. m. na Golico, na kar se opozarjajo vnani člani. Odhod v ponedeljek s polnočnim vlakom.

Cesarjev jubilej na Spod. Štajerskem. Ob cesarjevi 70letnici bode razsvetljeno tudi Celje. V celjski okolici in savinjski dolini bodo goreli kresovi.

Slomšek v spomin so sklenili ponkovski akademiki in srednješolci na predlog g. policijskega svetnika Fr. Podgoršeka ustanoviti »Ljudsko knjižnico.« Knjižnica se bode izročila že tekom letošnjega leta ljud-

stvu v porabo. Ob jednom se je sklenilo ustanoviti »Slomškovo ustanovo« za revne slov. dijake.

Važne volitve. »Edinost« piše: Okolo polovice prihodnjega meseca septembra se bodo vršile volitve dveh kategorij »Zavarovalnice za slučaj nezgode«. Mi smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo rojake, naj se vendar enkrat primerno pripravijo in organizirajo za te volitve. Nočemo nositi vode v morje s pripovedovanjem, kolike važnosti in kolikega pomena je ta zavod za delavske sloje, saj je baš zavarovanje za slučaj nesreče in tej eventualno sledeče nezmožnosti za delo jedna kardinalnih točk potrebne socijalne reforme. Ali naj pripovedujemo zopet in zopet, da v območje tržaške zavarovalnice spadajo po večini slovansko Primorje, skoro izključno slovensko Kranjsko in istotako Dalmacija, da bi morali torej mi imeti večino na upravi tega zavoda, ako bi bilo kaj pravice in kaj — brižnosti na naši strani?! Ali naj pripovedujemo rojakom, kakov škadal je to, da imajo naši nasprotniki, velika — manjšina, izključno ta zavod v rokah?! Ali naj jim na podlagi vsakdanjih izkustev vnovič slikamo posledice, ki izhajajo iz te malomarnosti naše za naše slovensko delavstvo, ali naj jim slikamo postopanje sedanje uprave nasproti delavstvu v slovanskih krajih, katero postopanje je tako, da dobrot tega zavoda postaja za nas skoro iluzorna?! Ali naj res zopet pripovedujemo vse to, kar smo pripovedovali že stokrat?! Pozor torej! Ganite se vendar!

Duhovske vesti iz goriške nadškofije. Sv. oče je imenoval umirovljenega dekana praške škofije č. g. Jos. Kosačka častnim kamornikom vsled velikih zaslug za goriško podporno društvo za obbolele duhovnike. Duhovne vaje za goriško duhovščino bodo od 20. do 24. t. m. v latinskem jeziku in od 27. do 31. t. m. v nemškem jeziku. — G. Al. Pavlin, kapelan v Komnu, pojde za vikarja na Gradišče, novomašnik gospod Spagnul Benignus za kapelana v Faro.

Na kaj naj pazi duhovnik v zakristiji. Doslej je bila mej duhovniki navada in tudi dolžnost, da so mej božjo službo mislili na svetost opravila. »Narod« pa hoče vpeljati nove običaje. Tako je »Narod« g. Antonu v Bohinju naredil to le pridigo: »Naš kaplan zaslovel ni samo kot naddevičar in »oberkonzular«, slovi tudi kot socialno ne navadno omikan mož. Ko so se namreč pred kratkim udeležili dve ljubljanski rodbini njegove maše in propovedi, prišel je v zakristijo, kjer so Ljubljanci stali, in dasi je še jako mlad, ni navzočih tujih gospá in gospodov pozdravil, da, še na globoki priklon ljubljanskega višjega gimnazijca se mu ni vredno zdelo odzdraviti. Šel je s trdimi koraki mimo tuje gospode in prirojena, puhla ošabnost sevala mu je raz obraza. Torej, g. Anton, delajte v prihodnje vsakemu gimnazijcu globoke poklone, sicer pridete zopet v »Narod«.

Restavracija v Katol. Domu v Ljubljani. Voditeljica »Gospodinjske šole« v Ljubljani, ki je zaslovela radi izredne spretnosti v kuhanju in podučevanju učenk, gđ. Helena Vidali, je prevzela restavracijo v »Katoliškem Domu«. Ker ni dvoma, da bode postrežba izvrstna, opominjamo Ljubljance in goste z dežele na restavracijo v »Katoliškem Domu«. Zunanji gospodje prav store, ako obed naroče dan prej z dopisnico.

V vevški tovarni je nagloma oholelo 15 delavk.

Štajerske novice. Deželni šolski svet štajerski je razširil dvorazredno ljudsko šolo pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju v tri-razrednico. — Slomškovo slavnost priredila bralno društvo v Studenicah in čitalnica v Slov. Bistrici. — V Vitaniji so preteklo nedeljo umestili novega č. g. župnika Arzenška. Raz kapelanije je o tej priliki vihrala slovenska zastava. Mej službo božjo so prišli pred kapelanijo orožnik, občinski stražnik, župan in občinski možje ter so odstranili slovensko zastavo. Slovenski fantje v Vitanji so sklenili, da odslej naprej v Vitanji ne bo prostora tudi za nobeno frankfurta-rico.

Od Sv. Gregorja se nam poroča: Kratka notica v vašem listu o strelji in požaru na Grabnu je jako razburila nekatere gospode v Sodražici, a popolnoma brez po-

trebe. Vaš dopisnik je kot očividec sporočil suho resnico in izrekel zahvalo vsem, ki so prihiteli na pomoč, torej tudi v obilnem številu prišlih sodraškimi gasilcem. Torej čemu nevolja in kletev?

Stekla mačka ugriznila je 65letnega posestnika Petra Starašince iz Kresinca okraj Črnomelj. Danes popoldne se odpelje Starašince na Dunaj z dvema ljubljanskima stražnikoma, ki ga ondi oddasta v Pasteurjev zavod.

Razširjenje šole. V Dobrópoljah, kjer je na štirirazrednici v I. razredu 257 otrok in v II. pa 161, napravijo paralelko. Občine so vse storile, da se že s pričetkom šolskega leta otvori novi razred, kar bi bilo v korist ljudstva in v prosoh šolskega napredka.

Večja slovenska restavracija v Trstu. Prihodnji mesec prevzame neki slovenski gostilničar veliko restavracijo v Trstu. Večja slovenska restavracija v Trstu je bila nujno potrebna.

Hujskač. Tako imenuje »Grazer Tagblatt« g. župnika v Št. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem. In kaj je storil ta župnik? Pozdravil je ministra Witteka v slovenskem Št. Jakobu slovenski — in to je radikalni gospodi v Gradcu hujskanje!

Hrvatski napis na poreškem pokopališču. Iz Novevasi v občini Poreč se poroča, da je posestnik Ivan Kosinovič postavil na domače pokopališče mal spomenik svoji umrli soprogi in sicer z dovoljenjem politične oblasti v Poreču. Nakrat pa je zapihala druga sapa. Poreški župan je zapovedal, da se mora spomenik odstraniti, in res sta prišla dva stražnika z nekaterimi delavci ter sta spomenik postavila na ulico. Vzrok, da je moral spomenik s pokopališča, je hrvatski napis na spomeniku, dočim imajo ostali spomeniki laške napise.

Zdravje v Ljubljani. Od 29. julija do 4. avgusta je bilo 22 novorojencev, 1 mrtvorojenec, 18 jih je umrlo in sicer 3 za jetiko, 15 za različnimi boleznimi, med njimi je 5 tujcev, 6 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so obboleli, in sicer: 1 za škrlatico, 3 za tifuzom in 1 za trachom.

Dobavni razpis. C. k. trgovinsko ministerstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici, da se bo dne 6. septembra t. l. dopoldne ob 11. uri v poslojpu kralj. vojnega ministerstva v Bukarestu v svrhu dobave 120.000 metrov platna za bluže in isti dan ob 10. uri dopoldne v svrhu dobave 120.000 metrov platna za podlogo pepelnate barve vršila javna dražba. Dotični ponudbeni pogoji se lahko upogledajo vsak delavnik med 9—12. uro dopoldne v navedenem ministerstvu.

Praktično - socijalnega kurza na Dunaju letos ne bo, ker je vseučiliški profesor dr. Beck na svojem domu v Švici obolel in ker je drug govornik dobil nalog, znanstveno prepotovati Francosko in Anglijo. Ker bi kurz moral biti že 6. septembra, pripravljalnemu odboru ni mogoče, ta dva govora dobro izpolniti, zato je raje kurz za letos odložil.

Nova iznajdba. Grški inženir Zannopulos je iznašel nov oklep, katerega kroglice ne prodero. Prav času uместna iznajdba!

Dima na železnicah ne bo več! Neki član generalne direkcije saških državnih železnic je iznašel napravo, ki skoro popolnoma odstranjuje nadležni dim na železnicah. Poskušnje z novo napravo so izborna izpale ter se je pokazalo, da železniški stroj na ta način prihrani mesečno najmanj 13.000 klg. premoga. Naprava velja za vsak stroj še ne 100 mark. Saške železnice bodo nove naprave veljale 150.000 mark, prihranile bodo pa na leto premoga za 4 milijone mark.

Jednakost števil in kralj Umberto. Razni fatalisti premetavajo po smrti laškega kralja letnice važnih njegovih dejanj in so dobili naslednji zaključek: Rojen je bil leta 1844 (dve 4), boril se je l. 1866 pri Kustoci (dve 6), oženil se je leta 1868 (dve 8), kralj je postal leta 1878 (dve 8), umrl je leta 1900 (dve 0), vladal je 22 let (dve 2).

Sejmi po Slovenskem od 13. do 18. avgusta. Na Kranjskem: 14. v Leskovcu; 16. v Fari pri Kočevju, pri Sv.

Roku pri Mokronogu, v Ložu, na Vačah, v Hotavljah, Šmarju, Planini, Trebnjem in v Cerkljah; 17. v Spodnji Idriji in Svirci; 18. v Mokronogu. — Na slovenskem Štajerskem: 13 v Cmureku; 16. v Lembachu, Mozirju, Soseski, pri Sv. Roku, pri Sv. Trojici, v Sevnici, v Jarenini; 17. v Kapeli pri Brezicah; 18. pri Materi Božji v Pušavi. — Na Primorskem: 13. v Sežani in Palmi; 16. v Gorici.

O gospodarskem položaju hišnega posestva v Ljubljani

oziraje se sosebno na državno potresno posojilo iz leta 1895.

Predaval društveni odborik dr. V. Gregorič na shodu I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani.

(Dalje.)

1. Hiše samo obremenjene s privatnimi terjatvami in njih obresti pri še obstoječi oprostitvi od hišnega davka.

2. Hiše, obremenjene s privatnimi terjatvami, z brezobrestnim državnim posojilom, s 3% deželno posojilom, s 6 2/3% amortizacijsko kvoto za brezobrestno državno posojilo, s 6 2/3% amortizacijsko kvoto za 3% deželno posojilo in s 3% obrestmi tega pri še obstoječi oprostitvi od hišnega davka. Na ta način dobimo jasno sliko občnega položaja, ki marsikaterega hišnega posestnika s skrbjo navdaja.

Po novem regulacijskem načrtu so se morale v posameznih ulicah na mesto do sedaj obstoječih, a sedaj demoliranih hiš velike moderne stavbe zgraditi. Marsikateri se je dal seveda zapeljati, da je potratneje zidal. Kredit se je lahko dobil, cene stanovanj so bile primerno visoke, vsakdo je računal z dovoljenimi podporami preveč sangvinično. Proračun pri začetku stavbe izgleda popolnoma drugače, kakor računski zaključek po dokončani stavbi. Veliko pride še zraven, na kar dotični posestnik poprej kot lajke še niti mislil ni. Vrhutega tolažila je marsikaterega tudi nada, da država ne bo tako strogo postopala pri vračevanju dovoljenih podpor.

Zal, da so ti računi varali. Posledica potresne katastrofe pokazala se je po letih in se bodo še kazala. Pred vsem se je vsled potresa zidalo v Ljubljani za 20 do 30 odst. dražje kot poprej. Od podrtje hiše ni imel posestnik, če je dobro šlo, najmanj eno leto nobenega dohodka. V obče moral je pa še dlje čakati.

Ne glede na stavbinske pogoje stavile so stavbinske oblasti razne ovire zaradi regulacijske črte; vsled tega in vsled zadržavanja pri dovolitvi državnega posojila imeli so posestniki občutljivo škodo. Za stavbe ugodna doba se je zavlekla mesec za mesecem, in hiša ni bila ali še ne pričeta ali pa samo na pol dodelana.

Dne 15. julija 1897 poškodoval je vnovič hudi potres komaj popravljene hiše. Nastala škoda se ne da samo ceniti po direktni poškodbi zidovja; kajti če mora zidar popravljati razpokano zidovje, prenesti se mora vsa oprava iz dotičnega stanovanja. Za zidarjem pride slikar, po slikarju pleskar in drugi rokodelci, da spravijo stanovanje zopet v pravi stan. Vsi ti naslednji izdatki pomnožijo v prvem trenutku konstatirano poškodovanje gotovo dva do trikrat, ne vračunaje neprilike, s katerimi ima dotična stranka pri tem vednem izseljevanju opraviti. To dejstvo se je v obče že pri prvem potresu l. 1895 veliko premalo uvaževalo; kajti mnogo pohištva se je vsled nagle preselitve in pomanjkanja za shranjevanje pripravnih prostorov pokvarilo. Vsi so trpeli škodo, ki se kaj lahko prežre in katera je pozneje marsikateremu take izdatke povzročila, da jih morabiti še danes ne more poravnati.

Vsled množičnih se novih stavb izgube stare hiše od leta do leta na vrednosti. Cene stanovanj, ki so se po potresu kaj hitro dvignile, padajo vedno bolj. Dragina živil je tako narasla, da se je skoraj podvojila. Davki so se zvišali, ker je občina naložila 20% naklado. Osebnih dohodninskih davek se je na novo vpeljal; kaj čuda, ako je bil vsled pomnožitve izdatkov in zmanjševanja dohodkov prvotni račun hišnega posestnika temeljito ovržen in je gledal svoj položaj v jako temni luči.

Postava z dne 6. julija 1895 dovoljuje potrebnim hišnim posestnikom v Ljubljani brezobrestno posojilo do najvišjega zneska skupaj 1.700.000 gld. proti varni vknjižbi ali proti jamstvu občine. Vračevanje tega posojila pričeti se mora dne 1. jan. 1901 v 15letnih obrokih. Občina ljubljanska je dobila v pokritje stroškov vsled potresa nastalih poprav brezobrestno posojilo 50.000 gld. Nadalje je dobila občina ljubljanska, da si ustanovi mestni regulacijski zaklad, brezobrestno posojilo 100.000 gld.

Posojilo 50.000 gld. se mora vračevati od 1. jan. 1901 nadalje v 15 letnih enakih obrokih. Posojilo 100.000 gld. za ustanovitev mestnega regulacijskega zaklada se mora vrniti meseca jan. 1. 1915.

Razun tega se je dovolilo občini ljubljanski kakor tudi poškodovanim hišnim posestnikom 4% deželno posojilo. Obresti tega

se morajo plačevati od dneva izplačila. Posojilo samo se mora pa istotako kakor brezobrestno državno posojilo od 1. jan. 1901 nadalje v 15letnih obrokih, to je v 6 2/3% anuitetah, vračevati.

Preidemo sedaj k drugemu delu naše razprave, k dokazu s številkami.

V Ljubljani so naslednje vsote vknjižene: 1. Zasebni dolgovi 7.513.549 gld. 2. Meščanska bolnica 140.000 gld. 3. Dolg občine 1.046.000 gld. 4. Dolg dežele 200.000 gld. 5. Brezobrestno drž. posojilo 1.562.000 gld. 6. Meščanski bolnici brezobrestno drž. posojilo 100.000 gld. 7. 3% deželno posojilo 284.700 gld. Skupaj 10.846.249 gld.

Ako odtegnemo od te vsote deželni in občinski dolg v znesku . . . 1.386.000 gld. ostane privatnega dolga . . . 7.513.549 » ki zahteva obrestovanja . . . 320.292 »

Pri sestavi tega računa obrestne mere ni se oziralo na amortizacijsko kvoto. Verjetno je, da se je del omenjene vknjižene vsote že poplačal, a ne izbrisal. Toda kaj tacega se v Ljubljani jako redko pripeti, ker se vsak podviza, plačan svoj dolg tudi izbrisati. Dotične morebitne obresti pokrijejo gotovo popolnoma tu izpuščene amortizacijske kvote.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vipava, 11. avgusta. Katoliško-narodna stranka se ni udeležila volitve vsled izneverjenja štirih naših volilcev po pritisku liberalne stranke.

Opava, 11. avgusta. Dr. Lewicki predlagi, da se poravna spor med Čehi in Poljaki v Šleziji z ustanovitvijo poljsko-čeških razsodišč.

Belgrad, 11. avg. Bivši regent 72 letni Belimarković je bil aretovan radi razžaljenja kraljice; odvedli so ga v trdnjavo. — Bivši minister Nikolić je postal državni svetnik, sestra kraljice je imenovana za dvorno damo.

Berolin, 11. avg. V Poznanju so hoteli imeti poljski telovadci jutri slavnost. Vlada je prepovedala nošnje sokolskih uniform ter je določila, da se zastave ne smejo razviti. Ob enem je vlada prepovedala udeležbo inozemskim društvom.

Rim, 11. avgusta. (C. B.) Danes dopoldne je kralj Viktor Emanuel III. slovesno prisegel pred parlamentom. Senatska zbornica, žalosti primerno okrašena, je bila prenapolnjena senatorjev, poslancev, diplomatskih zastopnikov in drugega odličnega občinstva. Malo pred določeno uro sta se pripeljali kraljica Helena in kraljica-mati Marija Pia, ki sta zasedli prostor v kraljevi loži, kmalu za njima pa se je pripeljal kralj v spremstvu vojvode Aosta, grofa Turinskega in genueškega vojvode, od vseh stranij burno pozdravljen. Ministerski predsednik Saracco je potem otvoril slavnostno sejo in kralj je oddal sledečo prisego na ustavo: »V pričo Boga in pred narodom prisegam, da se bom zvesto ravnal po ustavi, kraljevsko oblast izvrševal le v smislu obstoječih zakonov, izkazoval vsakemu državljanu vsestransko pravičnost na njegove upravičene zahteve in vse svoje delovanje vselej in pri vsaki priliki tako uravnal, kakor to zahteva interes, prosoh in razvoj naroda«. Nato je podpisal kralj dotične dokumente. Gianturco je prebral prisego senatorjev, Saracco ono poslancev, na kar so vsi glasno zaklicali »Prisežem«! S tem je bila slavnost zaključena.

Rim, 11. avgusta. Obravnava proti Bresciji se bode vršila pred milanskimi porotniki in bode končana v enem dnevu. Brescija bode zagovarjal neki toskanski advokat.

London, 11. avgusta. O zaroti v Pretoriji poroča Roberts, da je namestila 7. t. m. zvečer umoriti vse angleške častnike na mestu. Prišli so ji na sled še le v zadnjem hipu. Deset zarotnikov je bilo aretovanih.

Vojska na Kitajskem.

Ofenzivno prodiranje mejnarodnih čet dobro napreduje in ako pojde tako dalje, bodo Evropejci koncem prihodnjega tedna že pred pekinškimi vrati. V dveh dneh so čete dospele do Yangtsuna in s tem premerile že četrtino pota do Pekina. Kajpada morajo biti pripravljene še na mnoge in odločne odpore od strani Kitajcev, kar je pokazala ravno vroča bitka za Yangtsun, in

skupna armada bo dospela na svoj cilj precej oslabela, ako bodo Kitajci vstrajali pri dose-danji cdločnosti.

Osvojitev poslednje omenjenega kraja je za evropsko operacijo velike važnosti, ker imajo s tem v rokah važno železniško, vodno in cestno zvezo.

Svojedobno mrtvim proglašeni Li Hung-Čang bo sedaj jel posredovati mej vlado in velesilami. Dotično pooblastilo je baje že prejel. Njegov trud bo za sedaj popolno brezvspešen, ker velesile ne odnehajo, dokler v Pekinu ne dobe zahtevanega zadoščenja.

Petrograd, 11. avg. Admiral Aleksejev brzojavlja iz Niu-Čvanga, da so 4. t. m. ruske čete zasedle mesto in razorožile prebivalstvo. Pri Charbinu baje večji boj general Rennenkampff.

London, 11. avg. Po poročilih iz Pekina je poslala cesarica vdova 28. julija tujim poslanikom štiri vozove žvil.

Bruselj, 11. avgusta. Zunanji minister je prejel brzojavko konzula v Shanghaiu, da je Li-Hung-Čang pooblaščen za mirovna pogajanja.

Shanghai, 11. avgusta. Kitajski uradnik pripoveduje, da je Li-Ping-Hang s 15.000 vojaki odšel v Yangtsun na pomoč ondotnim kitajskim četam.

Berolin, 11. avgusta. Li-Hung-Čang je baje posvaril kitajsko vlado, naj se ne ustavlja mednarodnim četam na poti v Pekin. Objednem se je izjavil Li-Hung-Čang proti belgijskemu konzulu v Shanghaiu, da trajen mir zahteva odstranitev vseh krščanskih misijonov in zagotovilo, da ostane celokupnost Kine nedotaknjena. Ako se to ne zgodi, vzdigne se vse kitajsko ljudstvo. Li-Hung-Čang je precej opasno obolel (?)

London, 11. avgusta. Šest francoskih misijonarjev je bilo umorjenih v bližini Čili.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—č.

(Dalje.)

To je bil udarec za našega meniha; lahko si mislite. Renzo, Lucia, Agnese, vsi mu stopijo pred oči. Sam s sabo vsklikne: »O Bog, kaj storé ti ubožci, če mene ni tukaj!« Nato povzdigne oči k nebu in se kesa, ker premalo zaupa v Boga in ker misli, da brez njega se ne da nič opraviti, položi roke na prsi v znak pokorščine in se prikloni očetu gvardijanu. Ta ga potem potegne na stran in mu kot svetovalec in zapovednik sporoči še drugo povelje. Oče Cristoforo gre v svojo celico, vzame torbo, položi notri svoj molitvenik, postne pridige, kruh, opaše svoj usnjati pas in se poslovi od svojih sobratov, kolikor jih je bilo doma, nazadnje gre po blagoslov k gvardijanu, potem pa odrine s spremljevalcem po odkazanem potu.

Rekli smo, da je don Rodrigo trdno sklenil, doseči svoj cilj in da je sklenil, poiskati pomoč pri nekem groznem možu, čegar imena, priimka, naslova pa ne moremo povedati niti približno. To je tem bolj čudno, ker o tem možu čitamo po knjigah (tudi tiskanih), iz one dobe. Da je povsod ista oseba, o tem ni dvoma, ker so dejanja ista. Vsak pisec pa se skuša ogniti imenu, kakor bi ga ne znal zapisati. Francesco Rivala v svojem životopisu kardinala Federigo Borrameo imenuje tega moža, »mogočnega, bogatega in plemenitega gospoda.« Giuseppe Ripamonti ga omenja v peti knjigi pete de-kade svoje »domače zgodovine«, imenuje ga, »ta', »oni', »oni mož', »imenitna oseba«. V svoji lepi latinščini, katero smo po možnosti pre-veli, pravi: »Pripovedoval bodem o možu, ki je bil prvi mej mestnimi velikaši, ki je stanoval na kmetih, skoro na meji; tam se je s pomočjo zločinov zavaroval in je zasmechoval pravico, sodnike, gosposko, kralja. Živel je povsem neodvisno, sprejemal je izgnance, ker je bil tudi sam izgnan. Potem pa se je vrnil, kakor bi se nič ne zgodilo.« Tega pisca poklicali bodemo še na pomoč, kadar nam bo treba potrditi in razjasniti povest našega vira, ki naj nas sedaj zopet vodi.

Delati, kar je bilo od postave prepo-vedano ali zabranjeno od gosposke; samo iz vladateljnosti se mešati v tuje zadeve; vse

strahovati in zapovedovati onim, ki so zapovedovali drugim; take so bile navade tega moža. Že od mladih nog je čutil v sebi nejevoljo in nepotrpežljivo zavist, ker je videl in slišal toliko nasilja, toliko spletk, toliko tiranov. Kot mladenič je v mestu ob vsaki priliki imel kaj opraviti z najhujšimi malopridneži, nagajal jim je, ali pa prijateljstvo z njimi sklepal. Prekašal je skoro vse po bogastvu in številu pristašev, vse pa po svoji predrznosti in vstrajnosti, marsikomu je pregnal veselje, ž njim se poskušati, marsikoga je ugnal ali si pridobil za prijatelja, ne kot enakovrednega, ampak podložnega, kar je le njemu ugajalo. Ti podložniki so se mu klanjali in ga povsod podpirali. Počasi je pa on sam postal orodje v rokah drugih, ki so se pridno posluževali pomoči tako močnega zaveznika. Zdelo se mu je, da bi zatemnel svojo slavo in dobro ime, če bi komu odrekel svojo pomoč. Tako je na svoj in drugih račun take malopridnosti doprinesel, da ga ni moglo varovati ne ime, ne sorodstvo, ne prijatelji, ne drznost. Radi tega je bil preganjan in se je moral umakniti čez mejo svojim neštevilnim sovražnikom. Po mojem mnenju se na ta dogodek nanaša, kar nekje pripoveduje Ripamonti: „Ko je moral ostaviti domovino, ubežal je skrivnostno, grozno in čudno. Na konji je jezdil skozi mesto s trobento, sledila mu je tolpa psov. Ko gre mimo dvorne palače, pusti straži za namestnika nesramno naročilo.“

Tudi v odsotnosti ni nehal s svojimi spletkarijami. Dopisoval si je s svojimi znanci, ki so ostali z njim v zvezi, kakor dobesedno pravi Ripamonti: „v skrivni zavezi drznih naklepov in groznih podjetij.“ Tedaj je celo začel z višjimi glavami spletkariti, o tem pa govori naš povestničar kratko in skrivnostno.

„Tudi nekateri zvunanji knezi so se večkrat na-nj obrnili za pomoč pri kakem važnem umoru in pogosto so mu od daleč poslali ljudij, da bi mu pomagali pri izvrševanju njegovih zločinov.“

Naposled (ne ve se kdaj) ga pokličejo iz prognanstva, bodisi da je posređoval kak mogotec, bodisi da je s svojo predrznostjo si priboril prostost. Vrne se domov, a ne v Milan, ampak na neki grad na bergamski meji, kjer je bilo tedaj še Beneško. „Ta grad“, pravi Ripamonti, „je bil kovačnica krvavih naklepov. Njegovi služabniki so bili na smrt obsojeni in ubegli morilci, celo kuhar in njegov pomočnik sta morala biti morilca; vsi so imeli krvave roke.“ Razven te lepe družine je imel, kakor trdi isti povestničar, celo tolpo takih hudobnežev, ki so bili raztreseni in postavljeni po raznih krajih obeh držav, na kojih meji je sam bival. Bili so vedno pripravljeni na njegova povelja.

Razglednice = barvotiskane krasno izvršene, dobivajo se pri knjigotrtzu Ant. **Národna noša** = Turk v Ljubljani, komad po 5 kr., razprodajalec po zelo nizki ceni.

Umrli so:
9. avgusta. Fran Selan, delavec, 58 let, Krakovska cesta 7, jetika. — Leopold Celarc, delavec, 9 mes., Streliške ulice 15, akutni črevesni katar.
10. avgusta. Helena Palter, zasebnega uradnika žena, 28 let, Tržaška cesta 12, vsled raka.
V bolnišnici:
7. avgusta. Matija Križnik, kajzar, 59 let, insuficienca cordis. — Marjeta König, delavka, 70 let, Paralysis cordis.
9. avgusta. Anton Pregel, strugar, 68 let, Paralysis cordis.

Cena žitu na dunajski borzi
dné 10. avgusta 1900.
Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K	8 06	do	K	8 07
» » pomlad	»	8 42	»	»	8 44
Rž za jesen	»	7 43	»	»	7 44
» » pomlad	»	7 77	»	»	7 79
Turšica za jul-avgust	»	6 41	»	»	6 45
» » sept.-okt.	»	6 41	»	»	6 43
» » junij-julij	»	5 22	»	»	5 23
Oves za jesen	»	5 67	»	»	5 68

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10.	9. v. v. v.	733-9	18-9	sl. jvzh.	skoro jasno	
11.	7. jut.	737-2	12-3	sl. szah.	oblačno	12-0
12.	2. popol.	738-6	16-9	sr. jvzh.	pol oblač.	

Srednja včerašnja temperatura 18-5°, normale: 19-3°.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo
od dné 5. do dné 11. avgusta.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	1 28		Pšenična moka 100 kg	28	—
» II. » »	1 12		Koruzna » » »	17	—
» III. » »	96		Ajdova » » »	36	—
Telečje meso » »	1 29		Fizol, liter » » »	16	—
Prasičje » sveže » »	1 40		Grah, » » »	20	—
» » prek. » » »	1 49		Leča, » » »	24	—
Kostrunovo meso » »	80		Kaša, » » »	22	—
Maslo » » »	2	—	Ričet, » » »	22	—
Surovo maslo » » »	1 90		Pšenica » » » 100 kg	17	20
Mast prasičja » » »	1 40		Rž » » »	14	—
Slanina sveža » » »	1 46		Ječmen » » »	13	—
» » prekajena » » »	1 44		Oves » » »	13	—
Salo » » »	1 20		Ajda » » »	20	—
Jajce, jedno » » »	5	—	Proso, belo, » » »	18	—
Mleko, liter » » »	16	—	» » » navadno » » »	14	—
Smetana, sladka liter » » »	80	—	Koruzna » » »	14	40
» » » kislá » » »	80	—	Krompir » » »	6	—
Med » » » kg » » »	—	—	Drva, trda, m³ » » »	7	—
Piščanec » » » » » » »	1 20		» » » mehka, » » »	5	—
Golob » » » » » » »	40	—	Seno, 100 kg » » »	3	60
Raca » » » » » » »	1 60	—	Slama, » » » » » » »	3	60
Zajec » » » » » » »	—	—	Stelja, » » » » » » »	—	—

Preklic.

Podpisana izjavljam, da nisem in nikoli ne bom plačnila dolgov, ki bi jih eventualno utegnil narediti na moj ali mojega posestva konto moj zgubljeni sin **Franco Germovnik**, sedaj stanujoč v Spodnji Šiški št. 111.
V Vodicah, dné 31. julija 1900.
693 3-3 **Jera Germovnik**, posestnica

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena „Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olakati), ter se dobi za predplačilo 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštenemu povzetju pri **Jožetu Valenčiču na Dunaju, III., Steingasse 9, I. Stock, Th. 10.**
Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več. 1000 25

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovane cerkvenega in nadarbinskega premožena. — Z raznimi obrasci in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.
Broširan izvod knjige stane v „**Katoliški Bukvarni**“ v Ljubljani 4 krole, trdo vezan v polsagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

V **Adergazu**, tik sloveče in starodavne božje poti v **Velesovem**, otvori se z dném 5. avgustom letos pri **Štamcarjevih**

nova gostilna

kjer se bode točilo priznано dobro, pristno Zajčje vino in vedno sveže pivo.
Tudi se bo postreglo z zajuterkom in ob vsakem času z okusnimi gorkimi in mrzlimi jedili. — Senčnat vrt je ob hiši.
Za mnogobrojen obisk se priporoča odličnim spoštovanjem
Alojzija Štamcar.
699 3-3

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo osveževalno in mizno pijačo pripravno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na
MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
Ta pijača vpliva ohladično in oživajočo, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepilo. (VIII.) 10 32
Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jectivinami in vinom.
Zeloga pri **Mihael Kastner-ju** in **Peter Lassnik-u** v Ljubljani.

Pekarija

na deželi blizu Celja, 681 6-5
z jako dobrim prometom se prodá prav v ceno z zemljiščem vred ali brez zemljišča.
Pojasnila daje iz prijaznosti gospod **Ivan Strašek** v Celju, Veliki trg št. 4.

Nikaka skrivnost ni več
napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem zistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napravo po 5 litrov likerjev: tropinovec, absinc, vermut, ruski pelinovec, češki liker kimmel po 80 kr.; slivovec, rum, češnjavec, alaš, alpski liker po 85 kr. in konjak, benediktinec, chartreuse, plzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštni nakaznici, po poštenem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridnem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.
Anton Rukavina,
Trst,
612 10-15 Via Belvedere št. 23.

Gostilna
v „Narodnem domu“ v Celju
oddá se v najem
od 1. oktobra 1900 pod jako ugodnimi pogoji. Ponudbe sprejema do 20. avg. 1900
gostilničarski odtsek v „Narodnem domu“ v Celju. 710 2-2

Razpis služeb.
Pri mestnem magistratu ljubljanskem je stalno popolniti službo
mestne blagajne kontrolorja
s prejemki IV. činovnega razreda, to je z letno plačo 2200 kron, z dejalnostno doklado 400 kron in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 200 kron; eventualno službi
knjigovodskega ali pa blagajničnega oficijala
s prejemki V. činovnega razreda, to je z letno plačo 1760 kron, z dejalnostno doklado 360 kron in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 160 kron; eventualno tudi službi
knjigovodskega ali pa blagajničnega asistenta
s prejemki VI. činovnega razreda, to je z letno plačo 1350 kron, z dejalnostno doklado 300 kron in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 150 kron; končno eventualno tudi službo
magistratnega pisarniškega praktikanta
z letnim adjutom 960 kron.
Za podelitev služeb pri mestni blagajni in pri mestnem knjigovodstvu zahteva se v smislu § 8. službene pragmatike dokazilo o vspešno dovršeni nižji gimnaziji ali pa nižji realki in pa o vspešno napravljenem izpitu iz državnega računarstva. Prednost se pa pri vsprejemu daje prosilec, ki so dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko z zrelostnim izpitom, ali pa kako javno trirazredno višjo trgovsko šolo z dobrim vspehom. Praktikantje se vsprejemajo tudi brez izpita iz državnega računarstva, morajo pa ta izpit najpozneje v teku enega leta po vsprejemu popolniti, sicer se jih sme iz službe odpustiti. Zapriseženo se še le potem, ko izpolnijo ta pogoji; o svojem vstopu pa obljubijo le molčljivost. Povišba ali napredovanje sta pred vspešno prebitim izpitom nedopustna. Blagajničnemu osebju je v smislu veljavnih določil ob imenovanju položiti kavejco v znesku stalne letne plače.
Za namestitve v pisarniški službi se od prosilca zahteva, da je z dobrim vspehom dovršil nižjo gimnazijo, nižjo realko ali kak drug zavod iste vrste, ali pa, da si je splošno usposobljenost za ta poklic zadobil z večletno prakso v kaki državni, deželni, občinski ali kaki zasebni pomožni pisarni, in da se o tem izkaže z ugodnimi izpričali.
Prednost se daje prosilec, ki se izkažejo s srednješolskim zrelostnim izpričevalom ali pa z zrelostnim izpričevalom kacega drugega zavoda iste vrste.
Prosilci za jedno zgoraj omenjenih služeb morajo svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje pri predsedstvu mestnega magistrata vlagati
najpozneje do 31. avgusta t. l.
Zakasnele ali pa pomankljive prošnje se pri oddaji služb ne bodo vpoštevale.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 9. avgusta 1900.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
Špitalske ulice št. 7. I. nadstr.
Zobozdravnik
med. univ. D^r. RADO FRLAN
špecialist za zlate in porcelanaste plombe,
bivši gojenec kraljevega zobozdravniškega zavoda v Berlinu, Dorotheenstrasse,
naznanja slavnemu občinstvu, da si je nabavil vse priprave za brezčutno ruvanje zob z dušikovim oksidulom (Lustgas oder Lachgas) in da izvršuje od 8. avgusta dalje vse operacije v ustih z navedeno narkozo.
Istotako se izdelujejo v njegovem ateljeju vse vrste zlatih kron, zlatih spon in zlatega zobovja, kakor tudi vsa druga zobozdravniška in zobotehnična dela.
717 3-1

Dragih vozačev
mi ne vzdržujemo!
Predragoceno reklamo
le skromno rabimo!
Obojega naša 198 20-20
„Styria“-kolesa
ne potrebujejo. Kar prihranimo, pride kupcu na prid, odtod naše
nizke cene!
Tovarna za „Styria“-kolesa
Jan. Puch in dr., Gradec.
Pristna le pri našem edinem zastopniku
Fr. Čuden, trgovcu s kolesi
v Ljubljani.

Trgovskega pomočnika
izurjenega v prodaji mešanega blaga, sprejme z ugodnimi pogoji 707 3-2
„Kmetijsko društvo v Marnbergu“.
718 3-1

Redka prilika za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a

mizarski pohištveni obrt
536 9 v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 19 (v Medjatovi hiši)
priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo
vsakovrstnega likanega
in politiranega
pohištva

gld. 5.—, 7.50, 10.—, 12.—, 14.—.

Garniture, divane,
madrace
7, 14 do 40 gld.,
madrace na peresih
8, 9 gld.,
dratene madrace 7 gld.
pulte za mašne knjige
itd. itd. gld. 10.—, 15.—, 17.—.

Naročila se točno izvršujejo.
Cenilnik s podobami zastoj in franke.

Redka prilika za nakup pohištva.

Gobe, venecijanske in španske. Najceneje ima
Ljubljani, v zalogi trdka **BRATA EBERL** v
Vnanja naročila proti povzetju 228 22 11-3

Valentin Accetto

zidarski mojster
v Ljubljani, Trnovski pristan 14,
se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhov-
ščini, gg. podjetnikom in društvom za vsa
ter raznotera 90 11

zidarska dela.
Prodaja tudi iz lastne opekarnice
opeko vseh vrst.

C. in kr. priv. umivalna voda za konje.
Cena steklenici 2 K. 80 h.

Kwizdov restitucijski fluid
je tekočina, že 40 let v rabi po dvornih, vojaških
in civilnih konjskih hlevih, s katero se krepijo
konji po velikem trudu, ali če si zvinijo nogo, če
jim odreže kite itd. Ta tekočina dela konja spo-
sobnega za izredne uspehe pri dirkah — Pristen
je fluid le z gori označeno varstveno znamko in je
dobiti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav v
I. Avstro-Ogerski. 630 20-2

Glavna zaloga
Franc Jan. Kwizda,
c. in kr. avstr.-oger., kr. rumun. in knežji bulgarski
dvorni založnik, lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Domača umetnost!
Podobarski in pozlatarski atelje
ANDREJ ROVŠEK v Ljubljani
Kolodvorske ulice št. 22
v hiši gosp. Wessner-jeve 60 52-31

se priporoča prečastiti
duhovščini in cerkve-
nim predstojništvom v
naročila za izvrševanje
vsakovrstnih strogo
umetniško izvršenih

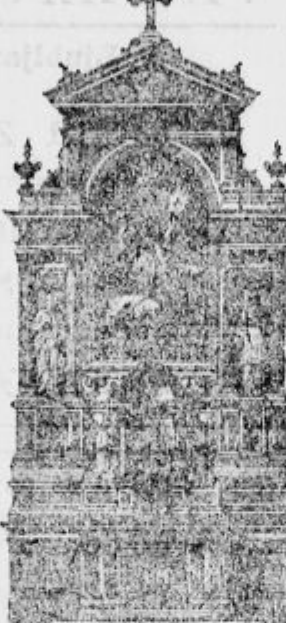
lesenih
oltarjev
v raznih slogih
* kipov *
in svetniških soh
od kamena, gipsa
ali lesa itd.

Oltarne skupine
iz različnega ma-
terijala.

Priznana umetniško
dovršena dela!

Priznana pisma
so na razpolago.

Domača
trdka!

Sloveči profe-
sorji zdravilstva
in zdravniški pri-
poročajo

Želodčno *
* tinkturo
lekarnarja Piccoli
v Ljubljani
dvornega založni-
ka Nj. Svetosti pa-
peža

kot **želodec**
krepkajoče in
tek vzbujajo-
če, dalje kot pre-
bavljenje in
telesno od-
prtje pospešu-
je sredsivo, po-
sebnost onim, ki
trpi na navadnem
telesnem za-
prtju.

Razpošilja se proti povzetju v škatljah po 12 in
več steklenic. 591 50-6

Umetni mlin

(zmelje vagon žita na teden) in 682 6-5

žaga za deske

s stranskimi poslopji, event. tudi do 20 oral
zemlje, je na prodaj za zmerno ceno.
Vodna moč (v Savinski dolini) je stalna.
Pojasnila daje iz prijaznosti gospod
Ivan Strašek v Celju, Veliki trg št. 4.

Opeka vseh vrst!

Dovoljujem si slavnemu občinstvu naznaniti, da
sem v svojo

opekarno
uvel delovanje
s parno silo
in da izdelujem vsakovrstno

*** opeko za stavbe, ***
zarezo opeko (Strangfalzziegel),
stisnjeno strešno opeko (Dach-
*** pressziegel) itd. itd. ***

Za trdnost opeke zoper vremenske vplive pre-
vezem **posebno jamstvo.**
Priporočam svoje izdelke vsem gg. stavbenikom
in drugemu občinstvu, zagotavljam **najhitrejšo po-
strežbo in jako nizke cene.** 676 4

Ludovik Herzmann,
opekarna s parno silo,
v Ljubljani, Tržaška cesta.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem,
postaja dolenske železnice Straža.

Akrato-vrelec z vodo od 33 do
38° C. vročo. Se pije in koplje.
Voda je izredno zdravilna zoper **pro-
tin, revmatizem, ishijas, nevral-
gijo, kožne in ženske bolezni.**
Veliki bazini za kopanje, **posamne
banje in barne kopeli.** Lepo urav-
nane sobe za tujce, društvene dvo-
rane in sobane za igre.

Zdravo obnebe. Gozdi v okolici.
— Dobre restavracije z nizkimi ce-
nami. — Kopališka doba od 1. maja
do 1. oktobra.

Vsa pojasnila daje brezplačno
409 5-5 topliško oskrbnitvo.

Kovačnica,

na novo urejena, z vodno močjo in prijaznim
stanovanjem, se odda v najem pod ugod-
nimi pogoji.

Več se izve pri **M. Hrovat-u** v Be-
gunjah št. 54 (Gorenjsko). 705 2-2

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbi po najnižjih cenah.
170 48

„Vinacet“

rabi vsaka gospodinja v kuhinji vedno in mnogokrat tudi pri
otročih. Brez „vinaceta“ naj bi ne bili v nobeni hiši.

Kaj je „vinacet“? — To je **jesihov cvet**, ki ga izdeluje
akcijska družba v Pragi.

Kdor išče jesiha, dobi marsikaterikrat sprideno ali pa iz
slabih tvarin napravljeno blago. Naj je pri nakupu tudi dober,
se vendar kmalu pokvari, ko ga shranjuješ. Slab jesiha je ne-
okusen, zdravju škodljiv in zraven še brez vsake vrednosti pri
ohranjenju jedil.

Kdor rabi jesiho cvet „Vinacet“, ima vedno dober in svež
kis v hiši. Vzameš neko množino tega cveta, mu priliješ vode
in imaš jesiha, ki se nikoli ne spridi.

Kdor rabi „vinacet“, ima dober kis, ki je **dokaj ce-
neji** od kupljenega slabega; ima čist, iz najboljših tvarin raz-
umno napravljen izdelek.

Naprodaj je v vseh prodajalnicah delikates, dišav in ko-
lonijalnega blaga za eno krono 1/4 literska steklenica in literska
za tri krome.

V Ljubljani je dobiti pri J. Buzzoliniju in I. C. Praun-
seissu. 624 4-2

Stajerska

ROGATA

KISLA VODA **Templjevo Styria-vrelec**
SVETOŠLAVNA.
krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Glavna zaloga
za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. 259 52-30

Zobozdravnik

univ. med. dr. A. Praunseis

ordinuje od dne 8. avgusta t. l. za vsa zobozdravniška opravila
vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure
popoldne

na Marijinem trgu št. 2 v Ljubljani.

Za uboge brezplačna ordinacija vsaki dan od 8. do
9. ure dopoldne. 691 5-4

Za **15** Kron **krasna**

harmonika

z 10 trojnimi tipkami iz jekla, orgle,
na vsakem gubnem vogalu okovi iz
medenine, jeklena klaviatura s skupno
72 močnimi glasovi.

Praktična šola 50 h. 44 12-8

v **zajamčeno najboljši** izdelavi pošilja proti povzetju ali predplači. Dvostopne z 19 dvojnimi jeklenimi
tipkami, 6 močnimi basi, sicer kakor zgoraj: od **Kron 20, 30, 40** in višje in **tristopne, hromatične, naj-
boljše**, kar se izdeluje, svetovno znane, renomirane trgovsko sodno protokolirane, 30 let obstoječe trdke:

Ivan N. Trimmel, izdelovatelj harmonik, Dunaj VII/3, Kaiserstr. 74.

Obširni ilustrirani ceniki zastoj. Praktične šole za dve- in tristopne, kakor tudi hromatično harmoniko
po **K 3** in **K 3-60**. — Pri nakupu harmonike zaračunam za šole le polovično ceno.

Flavte, violine, citre, kitare, lajne, albumi z godbo, vrčki itd. vedno v zalogi na izbero.

Razglas.

V javni seji občinskega sveta dne 12. junija 1900 bil je sprejet ter z razpisom c. kr. deželne vlade z
dne 26. julija 1900, št. 11.242, potrjen sledeči dostavek § 2. tržnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano:

**„Ako je v sredo ali soboto praznik, smatrati je delavnik
pred praznikom tržnim dnevom.“**

To se daje s pristavkom v znanje, da stopi to novo določilo dne 14. avgusta t. l. v veljavo.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 30. julija 1900.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte** itd.

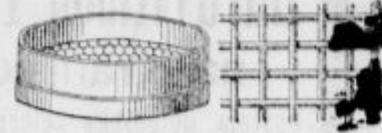
sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji cenil-
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolje pri naročilih
ozirajo na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

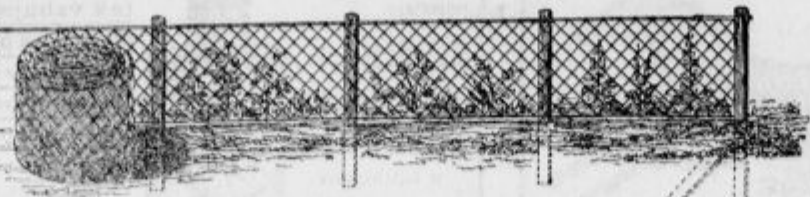
Zagotavlja hitro in najpoštenjejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bo hvala tudi za najmanjšo naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 502 52-11

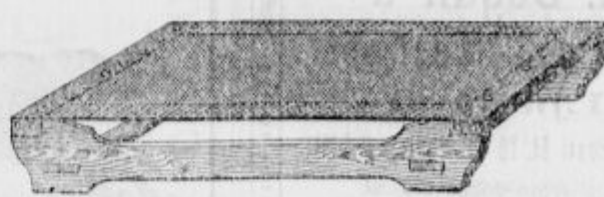
Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Narejena sita in rešeta z lesenim obodom v vseh velikostih.

Ograja gozdov, pašnikov vrtov itd.

Elastične posteljne mreže (Spiral-Drahtmatratzen) iz galvanizirane jeklene žice.

884 10-5

Karol Zupančič, Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko, izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom,

prilaga slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletanine iz žice**, pletene s strojem po uzorcih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kurnike, golobnjake; **mreže za presejanje** gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mline, okna, line, kleti; **mesne sitnice**, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni. — **Ceniki na zahtevanje brezplačno.**

Josip Kastelic,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4,

prilaga se prečastiti duhovščini v

izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

takarjev, površnikov itd.

Izdelujem **birete, cingulum** in vsakovrstne šemise, kakor tudi **vsaka druga v to stroko spadajoča dela** natančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljam, da bodem vedno skrbel, da zvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost preč. naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno **krojaško delavnico**, v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovejšem kroju, natančno po meri.

86 28

Zunanja naročila točna. — Cene primerno nizke

VINCENC ČAMERNIK kamnoseški mojster

v Ljubljani, Slomškove ulice 17 (nasproti elektrarne).

Izborna zaloga grobnih spomenikov

iz vsakovrstnih marmorjev, granitov in sijenitov.

Delavnica umetnih cerkvenih kamnoseških del.

Stavbena dela.

465 25-14

Priznana solidna dela, točna postrežba.

Dobiva se povsod.

927 (36-31)

Kalodont

Najboljše in najcenejše sredstvo za čiščenje zob.

Na drobno.

Na debelo.

P. Majdič

trgovina z železnino „Merkur“

Celje, Graške ulice št. 12

prilaga različne **poljedelske stroje** priznane najboljšega izdelka, kakor: **mlatilnice, slamoreznice, čistilnice** za žito, **mline** za žito vejati, **stiskalnice** za sadje in grozdje itd.

Vedno velika zaloga **cementa**, najboljšega gorenještajerskega **železa**, **stavbenih potrebin**, **traverz, okovov, samokolnic, poljskega orodja**, **kuhinjske priprave, štedilnikov, pečij** in sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

698 3-3

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

Slavno občinstvo vabimo najuljudneje, si pri priliki ogledati našo trgovino in zalogo.

Grajščina

v krasni in zdravi legi **pod Rožnikom** 1/4 ure oddaljena od Ljubljane z lepim senčnatim parkom in z vsemi udobnostmi

se prodaja.

Posredovalci izključeni.

Natančna pojasnila daje

Dr. Josip Furlan,
advokat v Ljubljani.

685 7-7

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

984 97

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plzni, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 10. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	97-55
Skupni državni dolg v srebru	97-10
Avstrijska zlata renta 4%	11-6
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97-50
Ogerska zlata renta 4%	115-35
Ogerska krona renta 4%, 200	90-70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1706-
Kreditne delnice, 160 gld.	665-
London vista	242-82
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-47

Dne 10. avgusta.

20 mark	23-69
20 frankov (napoleonor)	19-32
Italijanski bankovci	90-35
C. kr. cekini	11-41
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	169-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161-
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193-
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94-60
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138-65
Dunavske vravnave srečke 5%	250-50

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106-
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20
Prioritetne obveznice državne železnice	412-
južne železnice 3%	321-40
južne železnice 5%	119-50
dolenjskih železnice 4%	99-75
Kreditne srečke, 100 gld.	384-
4% srečke dunav. parobr. družbo, 100 gld.	340-
Avstrijske rubežne srečke, 10 gld.	42-25
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-60
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-

Salmove srečke, 40 gld.	170-
St. Genois srečke, 40 gld.	186-
Waldsteinove srečke, 20 gld.	-
Ljubljanske srečke	46-50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	276-50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6120-
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	764-
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	110-
Splošna avstrijska stavbinska družba	153-
Montanska družba avstr. plan.	450-
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	435-
Papirnih rubljev 100	255-25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.